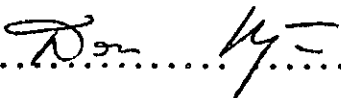
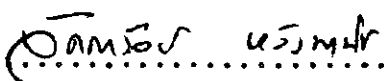

— १ —
म.प. २५२१

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิติได้พิจารณาปัญหานี้จนบัดนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตแห่งจิตวิทยาพัฒนาการ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้.

.... ประธาน

.... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จไ้ด้วยความกรุณาอย่างสูงของ ดร.สวนา พรพัฒน์กุล ซึ่งกรุณาเป็นประธาน พร้อมทั้งให้คำแนะนำปรึกษาและกระตุ้นให้เขียนมีกำลังใจในการศึกษาจนควาจนเป็นผลสำเร็จ รวมทั้ง อาจารย์ลัดดาวัลย์ หวังพานิช ที่ไ้ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาเป็นอย่างดียิ่งมาโดยตลอด ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ ขอขอบพระคุณท่านเจ้าของเรื่องทุกท่าน ที่ผู้เขียนได้นำความรู้น่าอึ้งในการศึกษา ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงอย่างสมบูรณ์ ขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลทุกท่านที่กรุณาให้ความสะดวกและความร่วมมือเป็นอย่างดี ทำให้การศึกษาค้างนี้สำเร็จลุล่วงไปไ้โดยอย่างรวดเร็ว

ขอเทิดพระคุณคุณพ่อ — คุณแม่ ที่กรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำและเป็นกำลังใจให้แกผู้เขียนตลอดมา ท้ายที่สุดขอขอบพระคุณสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติที่ให้ทุนอุดหนุนในการศึกษาครั้งนี้

เกษมสุข เฉลียวศักดิ์

สารบัญ

บทที่		หน้า
๑	บทนำ	๑
	ภูมิหลัง	๑
	ความมุ่งหมายของการศึกษาครั้งนี้	๔
	ขอบเขตของงานศึกษาครั้งนี้	๔
	(<u>คำนิยามศัพท์เฉพาะ</u>)	๗
	เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๘
	สมมุติฐานในการศึกษาครั้งนี้	๒๔
๒	วิธีดำเนินการ	๒๕
	กลุ่มตัวอย่าง	๒๕
	การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	๒๕
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	๒๖
	การสร้างแบบสอบถาม	๒๖
	แบบสอบถามรายละเอียดส่วนตัว	๒๖
	แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน	๒๗
	แบบทดสอบความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียน	๓๐
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	๓๓
๓	(<u>ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล</u>)	๓๓
๔	(<u>สถิติที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้</u>)	๓๕

๓	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๓๕
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๓๕
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๓๕
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๕๓
๔	สรุปผล อภิปราย และขอเสนอแนะ	๕๔
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	๕๔
	กลุ่มตัวอย่าง	๕๔
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	๕๔
	การวิเคราะห์ข้อมูล	๕๕
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๕๖
	อภิปรายผล	๕๗
	ขอเสนอแนะ	๖๕

บรรณานุกรม	๖๖
------------	----

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
๑ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง แยกตามอำเภอ	๒๖
๒ ค่าอำนาจจำแนก (ค่า α) ของแบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับการยอมรับเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน	๒๙
๓ ค่าอำนาจจำแนก (ค่า α) ของแบบทดสอบความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียน	๓๒
๔ ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความกลัว จำแนกตามความเชื่อเกี่ยวกับการยอมรับเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน	๔๐
๕ ค่า $F - test$ ของคะแนนเฉลี่ยความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีความมีความเชื่อเกี่ยวกับการยอมรับเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกัน	๔๑
๖ ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับการยอมรับเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของมารดา	๔๓
๗ ค่า $F - test$ ของคะแนนเฉลี่ยความเชื่อเกี่ยวกับการยอมรับเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนของมารดาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน	๔๓
๘ ค่า $q - statistic$ ของคะแนนเฉลี่ยความเชื่อเกี่ยวกับการยอมรับเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันเป็นรายคู่	๔๔
๙ ค่า $t - test$ ของคะแนนเฉลี่ยความเชื่อเกี่ยวกับการยอมรับเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนของมารดาที่มีสถานภาพการทำงานแตกต่างกัน	๔๕
๑๐ ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับการยอมรับเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนเมื่อจำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว	๔๖

๑๑	ค่า $F - test$ ของคะแนนเฉลี่ยความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ก่อนวัยเรียนของครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน	๔๗
๑๒	ค่า $q - statistic$ ของคะแนนเฉลี่ยความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกันเป็นรายคู่	๔๘
๑๓	ค่า $t - test$ ของคะแนนเฉลี่ยความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ก่อนวัยเรียนของมารดาที่มีถือศาสนาแตกต่างกัน	๔๙
๑๔	ค่า $t - test$ ของคะแนนเฉลี่ยความกลัวของกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ แตกต่างกัน	๕๐
๑๕	จำนวนเด็กก่อนวัยเรียนชายและหญิง จำแนกตามความกลัว	๕๑
๑๖	จำนวนเด็กวัยเรียนชายและหญิง จำแนกตามเหตุผลของความกลัว	๕๒

ภูมิหลัง

การอบรมเลี้ยงดูมีผลต่อการพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก ความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่เป็นสิ่งที่มิอาจหลีกเลี่ยงต่อการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่จะให้แก่เด็ก บุคลิกภาพและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กจะเป็นอย่างไรในภายหน้านั้นขึ้นอยู่กับความเชื่อในการอบรมเลี้ยงดูนี้ สุชา และสุรางค์ จันทน์เอม (๒๕๑๖ : ๒๒๔) ให้ทัศนะเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กว่า การเลี้ยงดูเด็กนั้นเรามีจุดมุ่งหมายปลายทางร่วมกัน คือต้องการเห็นเด็กเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีอนาคตรุ่งเรือง มีความสุข และมีความสำเร็จในชีวิต สิ่งที่เป็นเหตุให้เกิดผลดังนั้นมีมากมายหลายประการด้วยกัน แต่องค์ประกอบอันสำคัญยิ่งประการหนึ่งคือครอบครัว เด็กไม่ว่าจะเป็นเชื้อชาติใด วัฒนธรรมใด หรือศาสนาใดก็ตาม การเจริญเติบโตของเด็กทั้งทางกายและจิตใจทางมีรากฐานมาจากประสบการณ์ภายในครอบครัว ดังนั้นถ้าหากพ่อแม่มีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างไร ก็ย่อมจะถ่ายทอดความคิดและแนวทางปฏิบัติให้แก่เด็ก ซึ่งตรงกับข้อคิดเห็นของโฮสต์เลอร์ (Hostler, ๑๙๖๔ : ๔๖ - ๔๗) ที่ว่า ทักษะของการอยู่กับการเลี้ยงดูของแม่ ซึ่งรวมทั้งการเลี้ยงดูทางร่างกาย ถ้าหากเขาไม่มีแม่ เขาจะเจริญเติบโตอย่างไม่เต็มที่ ไม่ได้รับความสำเร็จในตนเองเท่าที่เด็กอื่น ๆ ได้รับ วัตถุสิ่งของรอบตัวเขาอาจมีมากมายแต่อารมณ์ของเขาจะไม่พัฒนาอย่างเต็มที่และมีปลายของชีวิตเขาจะไม่สามารถมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น เขาไม่สามารถเรียนรู้ที่จะรัก เพราะว่าแม่เป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในชีวิตของเขา แม่เป็นผู้ก่อตั้งอารมณ์ของเขา จากคำพูดและการกระทำ แม้ว่าแบบอย่างของแม่ความเชื่อและความคิดของแม่เป็นสิ่งที่วัดไม่ได้ แต่มีความสำคัญต่อเขามากกว่าผู้อื่น ข้อคิดเห็นของโฮสต์เลอร์ ดังกล่าว สอดคล้องกับข้อคิดเห็นของบัสเสน คองเกอ และคาแกน (Mussen, Conger, Kagan ๑๙๖๕ : ๑๔๓) ในเรื่องที่ว่า "... การเรียนรู้ทางสังคมครั้งแรกของเด็กเกิดขึ้นที่บ้าน โดยประสบการณ์ของสมาชิกในครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากแม่ของเขา วิธีการเลี้ยงดูทารกของแม่มีผลต่อพฤติกรรม ความรู้สึกนึกคิดทางจิตใจในขณะนั้น และในเวลาต่อมา"

โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งเป็นวัยที่เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ภายนอกได้อย่างรวดเร็ว ดังที่ เบบวส์ลีย์ (Bowley, ๑๙๗๕ : ๘๕) พบว่า เด็กอายุ ๓ และ ๔ ขวบ มีแนวโน้มที่จะแสดง พฤติกรรมความอยากรู้อยากเห็น แบบแผนของพ่อแม่จะกลายมาเป็นแบบแผนของเด็ก ในการแสวงหาเพื่อ ทำตัวเลียนแบบ พ่อแม่จะเป็นตัวแบบของเขา มาตรฐานและคุณค่าของพ่อแม่จะกลายมาเป็นของเขาด้วย

ความเชื่อของพ่อแม่เป็นสิ่งที่สำคัญในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ดังจะเห็นได้จากข้อคิดเห็น ของ สุชา และสุรางค์ จันทน์เอน (๒๕๑๖ : ๒๖๕) ที่ว่า วัตถุประสงค์ในการฝึกอบรมเด็ก ก็เพื่อที่จะช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์ของสังคมได้ เด็กที่อยู่ในวัฒนธรรมต่าง ๆ กัน มักจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน บิฮามารคาและครูจะเป็นผู้ถ่ายทอดให้เด็กถึงวัฒนธรรม ของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ บิฮามารคาส่วนมากมักฝึกอบรมเด็กโดยวิธีแบบอย่างที่ตนเองได้เคยรับ มากจน

นอกจากนั้นการอบรมเลี้ยงดูมีผลต่อพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ของเด็กด้วย พัฒนาการ ที่สำคัญในเด็กก่อนวัยเรียนอยู่อย่างหนึ่งคือ พัฒนาการทางอารมณ์ นิพนธ์ จิตต์ภักดี (๒๕๑๕ : ๖) ชี้ให้เห็นว่า นักจิตวิทยาทั้งหลายต่างเห็นพ้องต้องกันว่าในบรรดาพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กนั้น พัฒนาการด้านอารมณ์มีความสำคัญมากที่สุด ทั้งนี้เพราะอารมณ์มีทั้งผลดีและผลเสียต่อการเรียนรู้ และการปรับตัวของเด็ก ในด้านที่อารมณ์เป็นทั้ง แรงเสริม แรงกระตุ้น แรงจูงใจไม่เรียนรู้ ทำให้เกิดความสนใจ ความต้องการและความสนุกสนานในการเรียนรู้ มีความกตริเริ่ม สร้างสรรค์ กล้าคิดกล้าทำ กล้าแสดงออกในสิ่งที่ต้องการ แต่ในทางตรงกันข้าม อารมณ์ บางชนิดของเด็กอาจมีผลเสียต่อการเรียนรู้และการปรับตัวของเด็ก เป็นตัวการที่อาจจะขัดขวางขั้นตอนและยับยั้งการเรียนรู้ของเด็กได้เช่นกัน เกี่ยวกับเรื่องอารมณ์นั้นความกลัวเป็น อารมณ์ที่สำคัญอย่างหนึ่งซึ่งสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก (๒๕๑๕ : ๒ - ๓) ให้ความสำคัญวิจัยเรื่องความกลัวของเด็กไทย พบว่า ความกลัวเป็นอารมณ์ (Emotion) อย่างหนึ่งซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการปรับตัวของเด็กเป็นอันมาก ความกลัวมักเป็นผลร้ายต่อ พัฒนาการของเด็กมากกว่าผลดี ความกลัวมีบทบาทต่อพัฒนาการและการปรับตัวของเด็กอย่าง

เห็นได้ชัดมากกว่าอย่างอื่น เด็กที่มีความรู้สึกกลัวในสิ่งต่าง ๆ มากมายย่อมจะมี
 ประสิทธิภาพอยู่ในวงแคบ ไม่กล้าที่จะเผชิญหรือกระทำสิ่งใดที่อาจเป็นประโยชน์ต่อตน
 เองอันเป็นผลร้ายต่อพัฒนาการในด้านต่าง ๆ อย่างเห็นได้ชัด โดยทั่วไปแล้วเด็กที่
 กลัวมาก ๆ มักเป็นเด็กที่เจ็บปวดทรมาน ไม่มีเพื่อนฝูง หลบอยู่เงียบ ๆ คนเดียว หรือ
 เกาะแจอยู่กับบุคคลเพียงบางคนตลอดเวลา เด็กเหล่านี้มักไม่กล้าทำอะไรแม้จะเป็น
 สิ่งที่คุณอยาก رؤอยากเห็นก็ตาม จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมดังกล่าวนี้เป็นอุปสรรคขัดขวาง
 ความเจริญทางสังคมและสติปัญญาเป็นอย่างยิ่งอยู่แล้ว ยิ่งกว่านั้นอารมณ์กลัวที่รุนแรง
 และยังแน่นอยู่ในจิตใจของเด็กตลอดเวลา ย่อมจะบั่นทอนสุขภาพจิตของเด็กเป็นอันมาก
 อันเป็นผลสืบเนื่องมาถึงสุขภาพทางกายของเด็กด้วย ถ้าเด็กไม่ได้รับความช่วยเหลือที่ถูก
 ทางทันที่ที่ความรู้สึกดังกล่าวจะติดตัวเรื่อยไป และเป็นผลร้ายต่อพัฒนาการทาง
 บุคลิกภาพโดยรวม และเมื่อเขาเติบโตขึ้น อาจกลายเป็นสมาชิกที่น่าหนักใจของ
 สังคมก็เป็นได้ จะเห็นได้ว่าความกลัวเป็นสิ่งที่มิมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของเด็กมาก

ในการศึกษาครั้งนี้จึงสนใจศึกษา ๔ จังหวัดภาคใต้ ซึ่งเป็นท้องถิ่นที่มีลักษณะ
 หลากประการแตกต่างไปจากท้องถิ่นอื่น ๆ ในประเทศไทย ดังที่ สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์
 (๒๕๐๔ : ๗) ได้ให้ความคิดเห็นไว้ว่า "ชาวไทยใน ๔ จังหวัดภาคใต้ ได้แก่
 ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล มีวัฒนธรรมต่างกันออกไปจากจังหวัดอื่น ๆ
 เพราะชาวพื้นเมืองโดยมากนับถือศาสนาอิสลาม จึงมักปฏิบัติตนเคร่งครัดตามคำสอน
 ของศาสนาอิสลามแบบเดียวกับมุสลิมทั่วโลก... ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวไทย
 อิสลามใน ๔ จังหวัดภาคใต้ จึงมีประเพณีดั้งเดิมยุคก่อนศาสนาอิสลาม คือประเพณี
 ที่สืบเนื่องมาแต่วัฒนธรรม ฮินดู และวัฒนธรรมไทยที่ไม่ขัดกับหลักศาสนาอิสลามเท่านั้น"

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทำให้เห็นความสำคัญของการศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนของพ่อแม่ใน ๔ จังหวัดภาคใต้ว่าเป็นอย่างไร และจะมีผลต่อความกลัวของเด็กเพียงไร ทั้งนี้เพื่อการปรับปรุงการอบรมเลี้ยงดูเด็กไทยให้ถูกต้องเพื่อให้เด็กได้มีพัฒนาการในทุก ๆ ด้านอย่างเหมาะสมกับเอ็กัตตบุคคล

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

๑. เพื่อศึกษาว่าเด็กก่อนวัยเรียนที่ครอบครัวมีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน จะมีความกลัวแตกต่างกันอย่างไร
๒. เพื่อศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนของ ครอบครัวที่มีความแตกต่างกันในด้านระดับการศึกษา สถานภาพการทำงาน ฐานะทางเศรษฐกิจ และศาสนา
๓. เพื่อศึกษาว่าเด็กชายและเด็กหญิงจะมีความกลัวแตกต่างกันหรือไม่

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

๑. ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่มีต่อความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียน
๒. เป็นแนวทางให้บิดามารดาและสถาบันที่เกี่ยวข้องได้ปรับปรุงและส่งเสริมให้เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้องไม่ให้กลัวเกินกว่าเหตุ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

๑. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือบิดามารดาของเด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในอำเภอเมืองและอำเภอยะหา จังหวัดยะลา จำนวน ๒๐ คน อำเภอเมือง และอำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี จำนวน ๒๐ คน และเด็กก่อนวัยเรียน (อายุ ๒ - ๖ ปี) ที่เป็นบุตรของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๒๐ คน

๒. ตัวแปรที่ศึกษา

ตอนที่ ๑

๑. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่

- ความเชื่อของบิดามารดาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน แบ่งเป็น
 - เชื่ออย่างมีเหตุผล
 - เชื่ออย่างเป็นกลาง
 - เชื่ออย่างไม่มีเหตุผล

๒. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่

- ความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียน

ตอนที่ ๒

๑. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

๑.๑ ระดับการศึกษาของบิดามารดา แบ่งเป็น

- ไม่ได้รับการศึกษา
- ประถมศึกษา
- มัธยมศึกษาและสูงกว่า

๑.๒ สถานภาพการทำงานของบิดามารดา แบ่งเป็น

- ทำงานในบ้าน
- ทำงานนอกบ้าน

๑.๓ ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา (จากกองเข้าข้อ ฝ่ายจัดการทรัพย์สินและทะเบียนแห่งชาติ โครงการทะเบียนสงเคราะห์ ปี ๒๕๒๐) แบ่งเป็น

- ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ได้แก่ ครอบครัวที่มีรายได้

เดือนละ ๑๕๐๐ บาทลงมา

- ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง ได้แก่ ครอบครัวที่มีรายได้เดือนละ ๑๕๐๐ - ๕๐๐๐ บาท
- ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง ได้แก่ ครอบครัวที่มีรายได้เดือนละ ๕๐๐๐ บาทขึ้นไป

๑.๔ ศาสนาของบิดามารดา แบ่งเป็น

- ศาสนาพุทธ
- ศาสนาอิสลาม

๒. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่

- ความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน แบ่งเป็น
 - เชื่ออย่างมีเหตุผล
 - เชื่ออย่างเป็นกลาง
 - เชื่ออย่างไม่มีเหตุผล

ตอนที่ ๓

๑. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่

- เพศของเด็ก แบ่งเป็น
 - เพศชาย
 - เพศหญิง

๒. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่

- ความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียน

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

๑. ความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน หมายถึง การที่บิดามารดาที่มีความเชื่ออย่างไม่มีเหตุผลหรือไม่ถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กว่าสิ่งที่ตนเชื่อนั้นเป็นความจริงหรือมีอยู่จริง ซึ่งจะมีผลกระทบสะท้อนต่อเด็กของตน ซึ่งในการศึกษานี้วัดได้จากความคิดและความรู้สึกของมารดาที่สนองตอบต่อแบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนซึ่งผู้ศึกษาสร้างขึ้น การศึกษาค้นคว้านี้จะศึกษากับมารดาของเด็กก่อนวัยเรียน โดยจำแนกความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนออกเป็น ๔ ประการ

๑.๑ ความเชื่อเกี่ยวกับการรับประทานอาหาร หมายถึง การที่บิดามารดาที่มีความเชื่ออย่างไม่มีเหตุผล หรือไม่ถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการรับประทานอาหารของเด็กว่าสิ่งที่ตนเชื่อนั้นเป็นความจริงหรือมีอยู่จริง แล้วนำมาใช้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก เช่น ถ้าเด็กกินกับข้าวมาก ๆ จะเป็นพยาธิ

๑.๒ ความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก หมายถึง การที่บิดามารดาที่มีความเชื่ออย่างไม่มีเหตุผลหรือไม่ถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการเล่นของเด็กว่าสิ่งที่ตนเชื่อนั้นเป็นความจริง หรือมีอยู่จริง แล้วนำมาใช้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก เช่น ถ้าเด็กเล่นกันบนบ้านผีจะไล่

๑.๓ ความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมสั่งสอน หมายถึง การที่บิดามารดาที่มีความเชื่ออย่างไม่มีเหตุผลหรือไม่ถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการอบรมสั่งสอนเด็กว่าสิ่งที่ตนเชื่อนั้นเป็นความจริงหรือมีอยู่จริง แล้วนำมาใช้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก เช่น ถ้าเด็กร้องเวลาดากลางคืนทุกแฉะมากินนม

๑.๔ ความเชื่อเกี่ยวกับสุนนิต หมายถึง การที่บิดามารดาที่มีความเชื่ออย่างไม่มีเหตุผล หรือไม่ถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับสุนนิตของเด็กว่าสิ่งที่ตนเชื่อนั้นเป็นความจริงหรือมีอยู่จริง แล้วนำมาใช้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก เช่น ถ้าเด็กกินไข่จะทำให้แมลงหาย

๒. ความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียน หมายถึง การแสดงออกทางอารมณ์อย่างหนึ่งเกิดขึ้นเมื่อเด็กรู้สึกว่าตนเองขาดความปลอดภัย (Insecurity) ซึ่งจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีสิ่งเร้าหรือสถานการณ์อย่างหนึ่งอย่างใดมาทำให้เกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัย อาการแสดงออกเมื่อเกิดความกลัวคือ หน้าซีด ขนลุก ตัวเย็น ปากคอแห้ง ไม่อยากกิน หรือพยายามหนีให้พ้นจากสถานการณ์ที่น่ากลัวนั้นเสีย เป็นต้น ซึ่งในการศึกษานี้วัดได้จากการแสดงออกของเด็กที่สนองตอบแบบสอบถามความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งผู้ศึกษาสร้างขึ้น

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑. ความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน

พ่อแม่เป็นบุคคลแรกที่ใกล้ชิดกับเด็กและเป็นบุคคลสำคัญที่อบรมเลี้ยงดูเด็กให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ต่อไปภายหน้า ความเชื่อของพ่อแม่จึงเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง ถ้าหากพ่อแม่มีความเชื่ออย่างไร ก็จะอบรมเลี้ยงดูลูกตามแบบอย่างความเชื่อของตนเองด้วย

เกี่ยวกับความเชื่อนี้ สุธวิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (๒๕๑๒ : ๑๕๓) ให้ความเห็นว่า ความเชื่อของชาวบ้านเกิดจากเหตุผลยประการ บางเรื่องเป็นวิธีการสอนของผู้ใหญ่ที่ไม่อยากให้เกิดผลโดยตรง จึงนำเอาสิ่งที่น่ากลัวมาหลอกล่อ บางเรื่องเป็นคำสอนที่เป็นปรัชญา ผู้ใหญ่เห็นว่าถ้าสั่งสอนหรืออธิบายกันตรง ๆ คนปัญญาอ่อนจะไม่เชื่อฟัง จึงนำเอาโชคชะตาที่คนปัญญาอ่อนเหล่านั้นยังเชื่ออยู่แล้วมาใส่เป็นสื่อ ... ความเชื่อบางอย่างได้กลายมาเป็นธรรมเนียมของสังคมและชนชาติ สังคม ที่มีธรรมเนียมต่าง ๆ พ้องกันมักเป็นสังคมที่มีความสัมพันธ์กันทางเชื้อชาติด้วย ดังนั้นการศึกษาความเชื่อจึงเท่ากับได้ศึกษาเชื้อชาติของเจ้าของความเชื่อไปในตัว

ภิญโญ จิตตธรรม (๒๕๑๔ : ๕๔) พูดถึงความเชื่อว่า ความเชื่อ (Belief, Superstition) คือสิ่งที่มนุษย์ค่อย ๆ เรียนรู้และทำความเข้าใจโลกมาเป็นจำนวนหลายพันปี และเชื่อว่ามีความลึกลับที่จะทำให้มนุษย์ได้รับผลดีผลร้าย มนุษย์กลัวอำนาจของสิ่งลึกลับนั้นก็จะกระทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อมิให้ถูกลงโทษ และทำเพื่อเอาใจอำนาจลึกลับนั้น ค่อมจึงได้มีพิธีต่าง ๆ ขึ้นเพื่อบูชาเช่นสรวงพระผู้เป็นเจ้าต่าง ๆ เพราะเชื่อว่าสิ่งทั้งหลายที่เกิดขึ้นต้องมีผู้บันดาลให้เป็น เช่นฝนตก แดดออก ลมพัด เป็นต้น มนุษย์จึงตั้งเทพประจำสิ่งนั้นขึ้น ความเชื่อต่าง ๆ จะเสื่อมไปเมื่อความเจริญทางวิทยาศาสตร์มาถึง เพราะมนุษย์ที่เข้าใจวิทยาศาสตร์รู้ว่าสิ่งที่ป็นธรรมชาติทั้งหลายเกิดแต่เหตุและเหตุนั้นคืออะไร สามารถพิสูจน์ให้เห็นจริงได้

ฮูม (Hume อ้างจาก Ginsberg, ๑๙๗๒ : ๑) กล่าวถึงความเชื่อว่าความเชื่อเป็นบางสิ่งที่ให้หรือแสดงความรู้สำนึกของจิตและผู้นครบครอง ที่มากที่สุดคือ ประสาทสัมผัส

หรือเกี่ยวกับสมอง ซึ่งสอดคล้องกับฟิชเบินและเอจเซน (Fishbein, Ajzen, ๑๙๗๕ : ๑๓๑) ที่ว่า "การพูดถึงความเชื่อโดยทั่วไป หมายถึง ความน่าจะเป็นไปได้ของการตัดสินใจของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการแยกแยะโลกของเขา เกี่ยวกับความเข้าใจของบุคคลต่อตัวเขาและสิ่งแวดล้อมของเขา ดังนั้น ความหมายของความเชื่อจึงหมายถึง ความน่าจะเป็นไปได้ของความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่มีต่อวัตถุ บุคคล หรือสิ่งแวดล้อมกับคุณค่าของวัตถุ ดังกับ...หรือคุณสมบัติของสิ่งเหล่านั้น นอกจากนั้น โรส (Rose, ๑๙๗๑ : ๔๔) ได้ให้ความหมายของความเชื่อไว้ว่า ความเชื่อคือการโต้เถียงกันระหว่างความถูกต้องกับความผิด ความเชื่อเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการคิด เช่น ความคิดเห็นเกี่ยวกับว่ามีอะไรในจักรวาล และพยายามพิสูจน์หรือไม่เห็นด้วยต่อพื้นฐานของสิ่งนั้น ความเชื่อบางอย่างง่ายต่อการไม่เห็นด้วยมากกว่าอย่างอื่น เช่น ความเชื่อทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งสามารถทดสอบดูได้และสามารถแก้ไขเพิ่มเติมในภายหลังเมื่อไม่เห็นด้วย แต่ความเชื่อทางศาสนาเป็นสิ่งที่ยากแก่การที่จะพิสูจน์ว่าเป็นข้อเท็จจริงหรือไม่อย่างไร

โครเบอร์ (Kroeber อ้างจาก เปรมปรีดิ์ ศกุนะสิงห์, ๒๕๐๕ : ๓ - ๔) ได้อ้าง ทฤษฎีของมาลินโนสกี เกี่ยวกับความเชื่อของมนุษย์ในอำนาจเวทมนตร์ และสิ่งต่าง ๆ ที่มีอำนาจลึกลับเหนือธรรมชาติว่า ความเชื่อถือในอำนาจเวทมนตร์และสิ่งที่มีอำนาจลึกลับเหนือธรรมชาติของมนุษย์เป็นการตอบสนองความต้องการ เมื่อมนุษย์รู้สึกตนว่าไม่มีความมั่นคง การแสดงพฤติกรรมตามความเชื่อจะเกิดขึ้นในขณะที่มนุษย์มีความรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นหรือเหตุการณ์นั้นน้อย เห็นเหตุให้ไม่เข้าใจในสิ่งนั้นหรือเหตุการณ์นั้น ๆ ตลอดจนไม่มีอำนาจพลที่จะแก้ปัญหาหรือฝ่าฟันอุปสรรคนั้นได้เมื่ออยู่ในสภาพเช่นนี้ มนุษย์จะรู้สึกไม่มั่นคงและไม่ปลอดภัย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องอยู่เองที่มนุษย์จะต้องหาเครื่องยึดเหนี่ยว อาจจะเป็น เวทมนตร์ คาถา หรือการเซ่นสรวง - บางพิธี สิ่งที่มีอำนาจลึกลับเหนือธรรมชาติอย่างใดอย่างหนึ่ง - เป็นที่ยึดเหนี่ยวเพื่อเป็นกำลังใจที่จะแก้ปัญหาและเอาชนะอุปสรรคนั้น ๆ เมื่อได้ทำเช่นนั้นแล้ว

ได้รับผลสำเร็จ จึงเชื่อต่อไปว่าสิ่งที่มีความสำคัญเหนือธรรมชาติมีอำนาจบันดาลให้พบความสำเร็จ
เมื่อคนเช่นสรวงเออากรเออาใจ และมีความสำคัญเหนือมนุษย์ประสบเคราะห์กรรมได้ทั่วทุกแห่ง
จะเห็นว่าความเชื่อก็มีอิทธิพลต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมของมนุษย์ มนุษย์จะมีพฤติกรรมที่เกี่ยวกับ
ความเชื่อมาทวนเวียนเพียงไรขึ้นอยู่กับระดับความรู้สึกไม่มั่นคงทางอารมณ์ที่มีอยู่ การที่จะแสดงพฤติกรรม
ตามความเชื่อโดยวิธีใด หรือต่อวัตถุใดนั้น ขึ้นอยู่กับความคิดของมนุษย์ว่าสิ่งใดเหมาะสมในขณะที่ตน
เผชิญกับเหตุการณ์รุนแรงโดยกระทันหัน ความเชื่อต่อในสิ่งที่มีความสำคัญเหนือธรรมชาติไม่จำเป็น
จะต้องเกิดขึ้นกับผู้ที่ดำรงชีวิตอยู่ด้วยควมยากลำบาก แม้แต่ในเขตเหนือของอเมริกาฝั่งแปซิฟิก
ซึ่งมีอาหารอุดมสมบูรณ์ อากาศดี แต่กระนั้นคนที่อาศัยอยู่ตามแถบนี้ก็มีพิธีกรรมที่เกี่ยวกับความเชื่อต่อ
ในสิ่งที่มีความสำคัญเหนือธรรมชาติอยู่มากมาย

ในเรื่องของประเภทและประโยชน์ของความเชื่อนั้น วิทยุ จิตธรรม (๒๕๔ :
๕๕ - ๕๘) ได้แบ่งประเภทและประโยชน์ออกดังต่อไปนี้

๑. ความเชื่อที่เกิดจากความกลัว ความเชื่อส่วนใหญ่เกิดจากความกลัว เหตุที่กลัว
ก็เพราะไม่รู้ เชื่อว่าผลทั้งหลายต้องมาจากการกระทำของผู้ใดผู้หนึ่ง ผู้นั้นคือใครก็ไม่รู้ ด้วยเหตุที่
ไม่รู้จึงกำหนดหรือสมมุติให้มีเทวดาประจำสิ่งต่าง ๆ ขึ้น ...
๒. ความเชื่อที่เกิดจากปรากฏการณ์ธรรมชาติและ การสังเกตธรรมชาติ มนุษย์สิ่งแรกสุด
เป็นธรรมชาติ ได้ประสบธรรมชาติอยู่เป็นประจำ เมื่อมีปรากฏการณ์ผิดปกติเกิดขึ้น เช่น จันทรปราคา
สุริยุปราคา รุ้งกินน้ำ ทาหนาง ผีพุ่งได้ เป็นต้น ก็มีความเชื่อว่าจะมีเหตุการณ์อย่างนั้นอย่างนั้นขึ้น...
ความเชื่อที่เกิดขึ้นทำนองนี้อาจได้จากการสังเกตกันมาหลายชั่วอายุคน
๓. ความเชื่อเกี่ยวกับยาสมุนไพร ยาสมุนไพรที่ใช้กันทั่ว ๆ ไปยังใช้แก้โรคได้อยู่
จนในปัจจุบัน เพราะตามธรรมชาติมนุษย์ย่อมเจ็บไข้และได้รับภัยจากสิ่งแวดล้อมอยู่เป็นประจำ เมื่อประสบ
กับความเจ็บไข้ได้ป่วยและมีภัย มนุษย์จึงพยายามหาหนทางวิธีใด ๆ ในครั้งแรกอาจใช้วิธีลองดูทดลองผิด
ถั่ววิธีใดหรือสิ่งใดหรือสิ่งใดสามารถบรรเทาแก้ไขได้ก็ออกขายต่อ ๆ ไป

๔. ความเชื่อทางไสยศาสตร์ ความเชื่อทางไสยศาสตร์และคาถาอาคมต่าง ๆ มีอยู่ทุกหมู่คนในสมัยที่มนุษย์ยังไม่มีใครรู้ความจริงทางวิทยาศาสตร์ แม้จะมีความเจริญทางวิทยาศาสตร์มากในปัจจุบัน ความเชื่อทางไสยศาสตร์ก็ยังมีอยู่ทั่วไป ไสยศาสตร์เป็นที่พึ่งทางใจอย่างหนึ่งของมนุษย์...

๕. ความเชื่อโชคลาง ความเชื่อประเภทนี้คงได้จากการสังเกตและสถิติซึ่งมนุษย์ได้ประสบมา เช่น การลงจากบ้านควยให้ชายหรือให้ชวา ... มนุษย์ได้สังเกตและจดจำไว้แต่บางทีก็ไม่ใช่จริงเสมอไป

๖. ความเชื่อเกี่ยวกับฤกษ์ยามนิมิตรณ ฤกษ์ยามส่วนใหญ่เราได้จากคติทางศาสนาพรหมณ์ ทางวิทยาศาสตร์ มักจะขัดแย้งกับดวงดาวในท้องฟ้า ยักย้ายเปลี่ยนรสี ทั้งฤกษ์และยาม คงเป็นสถิติเช่นเดียวกัน แม้ปัจจุบันก็ยังถือกันอยู่มาก เช่นการวางศิลาฤกษ์ ยามเดินทาง เป็นต้น

สำหรับประโยชน์ของความเชื่อนั้นคนเราทำอะไรตามที่เชื่อประเภทต่าง ๆ ข้างต้นก็เพื่อเป็นสวัสดิมงคลและเพื่อความสะดวกในการสั่งสอนอบรมให้เยาวชนปฏิบัติตนให้เป็นระเบียบตามกฎเกณฑ์ของสังคมหรือหมู่บ้าน เช่น เด็ก ๆ ห้ามกินก้นไก่ เพราะเชื่อว่าเวลาสุหนัก็จะเหนียว (ความเชื่อของชาวไทยอิสลาม) เจตนาที่ต้องการคือให้เด็กเคี้ยวอาหารให้ละเอียดจะได้ย่อยง่าย

ไชยป์ (Scheibe, ๑๙๓๐ : ๒๔) พูดถึงกระบวนการของความเชื่อว่า "สิ่งที่ยากลำบากที่สุดอันหนึ่งในการศึกษาความเชื่อคือ มนุษย์ชอบปิดบังโดยแสดงสิ่งหนึ่งออกมาในขณะที่ใจยอมรับสิ่งอื่น ความเชื่ออาจจะขึ้นอยู่กับสิ่งอื่นและกับโอกาส...พลังทางสังคมมีอิทธิพลต่อการแสดงความเชื่อ"

โรคิช (Rokeach, ๑๙๗๖ : ๕) ได้แยกประเภทของความเชื่อไว้ ๔ ประเภทคือ

๑. ความเชื่อในสิ่งที่มีตัวตนกับสิ่งที่ไม่มีความตัวตน
๒. ความเชื่อเกี่ยวกับการร่วมมือและการไม่ร่วมมือ เกี่ยวกับการคงอยู่และการเป็นตัวของตัวเอง
๓. ความเชื่อที่ได้รับสืบทอดและไม่ได้รับสืบทอด
๔. ความเชื่อที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับการเกิด สนิม

วัฒนธรรมพื้นบ้านไทยมักได้มีความเชื่อในเรื่องต่าง ๆ ซึ่ง วิทยุ จิตธรรม
(๒๕๓๘ : ๒๕๔ - ๒๕๕๐) ได้จัดแบ่งเป็นหมวดใหญ่ ๆ ดังนี้

๑. การเกิด การตาย
๒. โชคร้าย โชคดี ลางบอกเหตุร้าย - ดี
๓. ความฝันและการทำนายฝัน
๔. ฤกษ์ - ยาม
๕. เวทมนตร์คาถา เครื่องรางของขลัง เสน่ห์ และไสยศาสตร์อื่น ๆ
๖. การดูลักษณะดี - ชั่ว ของคน สัตว์ ต่าง ๆ
๗. สิ่งศักดิ์สิทธิ์ เช่น เทวดา เทพารักษ์ เจ้าพ่อ เจ้าที่ เจ้าแม่
อมนุษย์ต่าง ๆ (เช่น ผี ยักษ์ เปเรต ผีเสื้อสมุทร เงือก ฯลฯ)
๘. เกล็ดและการแก้เคล็ดต่าง ๆ
๙. มงคลและอัปมงคล
๑๐. ความเชื่อเกี่ยวกับจำนวนนับ
๑๑. ความเชื่อเกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ
๑๒. ความเชื่อเกี่ยวกับยากลางบ้าน
๑๓. ความเชื่อ นรก สวรรค์ ชาติ ภพใหม่
๑๔. ความเชื่อเกี่ยวกับอาชีพ (เช่น การทำนา - เชื่อเรื่องแม่โพสพ ฯลฯ)
๑๕. เบ็ดเตล็ด

แม้ในศาสนาอิสลามจะไม่อนุญาตให้ชาวอิสลามเชื่อในเรื่องใด ๆ ก็ตาม แต่ชาวอิสลาม
ก็มีความเชื่อหลาย ๆ ประการเหมือนของชาวพุทธ และความเชื่อบางอย่างก็เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลามด้วย
ความเชื่อที่ชาวพุทธกับชาวอิสลามมีเหมือน ๆ กัน เช่น
ความเชื่อเกี่ยวกับการเกิด-ตาย

"ผู้ตั้งพรหมอย่าเตรียมเครื่องใช้ของลูกไว้ก่อนพลอาจจะทำให้พลอดไม่ได้" ความหมายแฝงเร้นคือ

— ไม่ให้พ่อแม่ของเด็กตั้งความหวังไว้มากเกินไป ถ้าพลอดลูกออกมาแล้วเสียชีวิตก็จะได้ไม่เสียใจมาก

— ถ้าเด็กพลอดมาแล้วเสียชีวิตของที่เตรียมไว้จะสูญเปล่า

"เด็กเกิดใหม่ให้เอาหนังสือ กินสอ สอติไค้ที่นอนจะเรียนเก่ง ถ้าผู้หญิงให้เอาเข็ม ก้าย สอติไค้ที่นอน" ความหมายแฝงเร้นคือ

— การให้เด็กหญิงเป็นแม่บ้านแม่เรือน หรือเด็กชายเรียนเก่งนี้ถือว่าเป็นคตินิยมของไทยเรามาแต่เดิม แสดงว่าค่านิยมของไทยและมลายูคล้ายคลึงกัน

.....

ส่วนความเชื่อของชาวพุทธและชาวอิสลามที่แตกต่างกัน เช่น ชาวพุทธ เชื่อเรื่องต่อไปนี้เป็นชาวอิสลามไม่เชื่อ เช่น

- เด็กคลอดใหม่ ๒ - ๓ เดือน อย่าให้ใส่เครื่องประดับจะเป็นลูกผี
- การนุ่งผ้าขาววัน เช่น วันอาทิตย์ให้ใส่สีแดง วันจันทร์ใส่สีนวล ฯลฯ
- เวลาเผาศพ ถ้าผีฝนตกลงมาจะถือว่าผู้ตายไม่เป็นสุข

ความเชื่อบางอย่างของชาวอิสลามก็มีเหมือนกับในสมัยดั้งเดิม แต่ภายหลังมีการล้มล้างความเชื่อเหล่านี้ เพราะถือว่าขัดกับคำสอนของศาสนาอิสลาม แต่อย่างไรก็ตามชาวอิสลามก็ยังมีเชื่อในเรื่องต่าง ๆ คล้ายกับชาวพุทธอยู่มาก

เทกซ์เตอร์ (Textor, ๑๙๕๔ : ๖๔) กล่าวถึงความเชื่อของชาวชนบทว่า ชาวชนบทส่วนใหญ่มีความเป็นอยู่แบบดั้งเดิม มีความเชื่อในสิ่งที่ไม่มีความเหตุผล เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สุขภาพของครอบครัวไม่ดี และเป็นผลให้การทำงานไม่เต็มที่ และในการที่จะล้มเลิกความเชื่อเช่นนั้นมีความลำบากเป็นอย่างยิ่ง เพราะชาวชนบทเหล่านั้นมีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ ความคิดเห็นของเทกซ์เตอร์นี้สอดคล้องกับความเห็นของ ไพฑูรย์ เครือแก้ว (๒๕๓๓ : ๑๔๒) ซึ่งเชื่อว่าเกษตรกร

ของชาวไทยมีความเชื่อในสิ่งที่ไม่เห็นเหตุผล เชื่อในโชคละตา การช่วยเหลือของสิ่งศักดิ์สิทธิ์
ขาดความกระตือรือร้นที่จะปรับปรุงครอบครัวด้วยตนเอง

เซียร์ส (Sears, ๑๙๕๗ : ๑๑) ได้ทำการค้นคว้ากับมารดา ๓๗๕ คน
ในมลรัฐนิวยอร์ก มารดาเหล่านั้นได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูบุตรว่า กษที่
จะให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรเป็นแบบแผนอันเดียวกันนั้นเป็นของยาก เพราะประเทศสหรัฐอเมริกาเป็น
ประเทศที่กว้างใหญ่ไพศาล ฉะนั้นแบบแผนของการอบรมเลี้ยงดูบุตรจึงแตกต่างกันไปตามศาสนา
วัฒนธรรม แตกต่างกันในฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และชนบทรรมนิยมประเพณีของ
แต่ละครอบครัว ดังนั้นการค้นคว้าในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูบุตรจึงจำต้องคำนึงถึงความแตกต่าง
ในทุกด้าน เพราะไม่ว่าการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม หรือวัฒนธรรม าลา ต่างก็มีผล
ทำให้เกิดความแตกต่างในบุคลิกลักษณะของเด็กทั้งสิ้น

อานนท์ อทาทิรม (๒๕๑๕ : ๑๒๗) แบ่งวิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรตามฐานะ
เศรษฐกิจและสังคมออกเป็น ๓ พวกคือ

๑. การอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวที่ยากจน วิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัว
ประเภทนี้มักปล่อยปละละเลย เพราะทั้งพ่อและแม่ต่างหากินตัวเป็นเกลียวจึงไม่ค่อยมีเวลาเอาใจใส่
ต่อการอบรมเลี้ยงดูมากนัก พ่อแม่ก็จะถือคติว่า "ลูกจะดีหรือไม่ดีก็สุดแต่บุญกรรมของเด็ก" อย่างไรก็ตาม
ก็ยังมีครอบครัวที่ยากจนจำนวนไม่น้อยพยายามอบรมเลี้ยงดูเป็นอย่างดี เด็กก็จะประสบอุปสรรค
ข้อขัดข้องบางประการ เช่น สิ่งแวดล้อมในละแวกบ้าน และเพื่อนเล่นอาจชักนำไปสู่ทางที่ไม่ดีได้
ซึ่งสิ่งเหล่านี้เหลือวิสัยที่พ่อแม่จะแก้ไขได้ เพราะฉะนั้นเด็ก ๆ ที่มาจากครอบครัวที่ยากจนจึงมักเป็น
ปัญหาของสังคม เพราะเด็ก ๆ อาจไม่ได้รับการเอาใจใส่อบรมอย่างเพียงพอ ตลอดจนไม่ได้รับ
ความรัก ความเมตตาจากพ่อแม่ และสิ่งแวดล้อมอาจเป็นสาเหตุสำคัญด้วย

๒. การอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวชนชั้นกลาง ครอบครัวประเภทนี้ย่อมมีโอกาส
หรือเวลาที่จะเอาใจใส่อบรมสั่งสอนลูก ๆ ได้ดีกว่าครอบครัวที่ยากจน ทั้งพ่อและแม่ก็อยู่ในฐานะที่จะ
สรรหาสิ่งต่าง ๆ มาบำปัดความต้องการของเด็ก ๆ ซึ่งอยู่ในวัยที่ยังอยากจะได้โน้โน่นโน้น การอบรม

ของชนชั้นกลางมักเน้นในเรื่องของความเป็นระเบียบโดยถือคติว่า "เด็กคืออยู่ที่การอบรมสั่งสอน" เมื่อเด็กเติบโตขึ้นก็นิยมวางแผนการศึกษาให้แก่เด็กและพยายามสนับสนุนให้ลูก ๆ ได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนในชั้นสูง ๆ

๓. การอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวชนชั้นสูง ครอบครัวประเภทนี้

ให้ความเอาใจใส่แก่เด็กเป็นอย่างดี ทั้งในด้านการกินอยู่หลับนอนและการอบรมสั่งสอน อย่างไรก็ตามก็ตีปรากอยู่เสมอว่าเด็กบางคนที่มาจากรอบครัวของชนชั้นสูง มีความประพฤติไม่สุ่อะเรียบร้อย ซึ่งเชื่อกันว่าอาจเป็นเพราะได้มีการทรมานใจเด็กมากเกินไปจนกระทั่งกลายเป็นเด็กเสีย

๒. ความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียน

อารมณ์ของเด็กก่อนวัยเรียนเป็นสิ่งสำคัญมาก เฮิร์ลลอค (Hurlock, ๑๙๕๕ : ๑๓๓)

กล่าวว่า วัยเด็กตอนต้นเป็นระยะที่มีอารมณ์รุนแรง จากลักษณะของการลงมือลงเท้า ความกลัวอย่างรุนแรง และไม่มีเหตุผล มีความริษยาอย่างรุนแรง ในเวลานี้อารมณ์จะมีความแตกต่างมากกว่าที่มีในวัยทารก และแบบแผนของการแสดงออกสามารถอธิบายได้มากกว่า ส่วนหนึ่งของอารมณ์รุนแรงของเด็กในอายุนี้นั้นเนื่องจากความเหนื่อยล้าจากการเล่นอย่างรุนแรงและยาวนาน เขาจะรับประทานอาหารได้น้อยกว่าที่เขาต้องการซึ่งเป็นปัญหาระยะแรกของวัยนี้ เด็กทั่วไปรู้สึกว่าเขาสามารถทำสิ่งต่าง ๆ

ได้มากกว่าที่พ่อแม่ของเขาอนุญาตให้เขาทำ และขัดแย้งกับความเข้มงวดที่มีต่อเขา ซึ่งตรงกับที่ นวลศิริ เปาโรหิตย์ และคณะ (๒๕๑๔ : ๑๔๔ - ๑๔๕) ได้ทำการค้นคว้าไว้ว่า เด็กวัยนี้จะมีอารมณ์ที่รุนแรงกว่าเด็กเล็ก เนื่องจากสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ไม่จำเป็นต้องคอยให้

บิดามารดาช่วยเหลือและโดยเฉพาะเมื่ออยู่ไกลหูไกลตาผู้ใหญ่ ... ความกลัวจะเกิดขึ้นเมื่อเด็กไปพบสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ที่เขาเองไม่เคยประสบมาก่อน ความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียนนี้มีลักษณะที่เป็นความกลัวต่อสิ่งภายนอก ในระยะแรก ๆ เด็กจะกลัวทุกสิ่ง แต่พอมีอายุขึ้นเล็กน้อยเด็กจะเลือกกลัวคอสี่งเร่าเป็นชนิด ๆ ไป นักจิตวิทยาหลายคนได้ศึกษาในเรื่องเดียวกันนี้ ผลของการศึกษา

สอดคล้องกับที่ สุชา และ สุรางค์ จันทร์แอม (๒๕๑๖ : ๑๓๖) พูดถึงความกลัว

ของเค้าว่า ความกลัวของเด็กก็เช่นเดียวกับความโกรธของเด็กก็จะมีปรากฏให้เห็นเมื่อเด็ก
 ย่างเข้า ๒ ขวบ ลักษณะของความกลัวเด็กจะแสดงออกมาโดยการร้องและการแสดงอาการกระเด็นหนี
 ตามธรรมชาติ ศรีเรือน แก้วกังวาล (๒๕๑๔ : ๔๑) พูดถึงอารมณ์กลัวของวัยเด็กตอนต้นว่า
 ระยะนี้เด็กรู้จักกลัวสิ่งที่น่ากลัว และสมควรกลัวมากกว่าวัยทารก เพราะรู้จักเหตุผลมากกว่า สิ่งที่
 เค้าให้เด็กกลัวจึงมีเพิ่มมากขึ้นทั้งที่สามารถประสบพบเห็นโดยตรง หรือเป็นประสบการณ์ทางอ้อมก็ได้
 พฤติกรรมแสดงอาการหวาดกลัวทำได้หลายวิธี เช่น หลบซ่อน หลีกเลี้ยงสถานการณ์ที่ทำให้ตกใจกลัว
 วังเข้าหาผู้ใหญ่ ฯลฯ นอกจากนี้ ไวทิงค์ และชอยล์ (Whiting and Child, ๑๙๕๓ : ๒๖๗)
 ได้บันทึกไว้ว่า สถานการณ์ที่สำคัญอันหนึ่งที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ความกลัวขึ้น คือจากการเข้าร่วม
 เป็นส่วนของสิ่งชม เมื่อเด็กถูกคัดออกเขาจะเกิดความคับข้องใจและถูกลงโทษจากครอบครัวเมื่อเขา
 ไม่กล้า นิสัยที่เกิดขึ้นในตอนแรกนี้จะกลายเป็นนิสัยของเขาต่อไป และจากการศึกษาของ เฮิร์ลอค
 (Hurlock, ๑๙๕๕ : ๓๓๕ - ๓๓๖) เกี่ยวกับความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียน พบว่า เด็กเล็ก
 กลัวสิ่งต่าง ๆ มากกว่าเมื่อเป็นทารกหรือเด็กที่อายุน้อยกว่า การพัฒนาการของสติปัญญาของเขาทำให้
 เขารู้จักอันตรายในสถานการณ์ซึ่งแต่เดิมไม่รู้จัก ตัวอย่างเช่น ความกลัวงู จะไม่ปรากฏขึ้นก่อน
 อายุ ๓ ½ ปี แต่เมื่ออายุ ๔ ปี ความกลัวนี้จะเกิดขึ้น ... เงื่อนไขหรือการเรียนรู้โดยการ
 คิกตอสัมพันธ์ การเลียนแบบและการจดจำประสบการณ์ที่ไม่มีความสุข มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความกลัว
 ในเด็ก

เวค (Wake อ้างจาก นวลศิริ เป่าโรหิตย์ และคณะ, ๒๕๑๔ : ๑๑๑) ได้แบ่งแยก
 ความกลัวออกดังนี้ คือ

๑. ความกลัวต่อสิ่งภายนอก เช่น การถูกทำร้ายร่างกาย สัตว์ดุร้าย คนแปลกหน้า
๒. ความกลัวต่อความล้มเหลวต่าง ๆ เช่น ชีวิตส่วนตัว สูญเสียบุคคลที่รัก
๓. ความกลัวต่อจินตนาการของตนเอง เช่น การถูกทอดทิ้ง หรือกลัวต่อสิ่งที่ไม่มีความจริง

ความกลัวทั้ง ๓ ชนิดนี้จะเกิดกับเด็กในวันต่างกัน เด็กที่อายุตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งถึง ๔ ขวบ จะมีลักษณะกลัวคือสิ่งภายนอกประมาณว่าความกลัวชนิดนี้มีอัตราสูงถึง ๔๔ % ของความกลัวที่เกิดขึ้นทั้งหมด ส่วนความกลัวคือความลมเหลวทาง ๆ และความกลัวต่อจินตนาการของคนจะไม่เกิดขึ้นกับเด็กอายุ ๒ ขวบเลย ระยะวัยเด็กเล็ก ความกลัวคือสิ่งเหนือธรรมชาติต่าง ๆ เช่น ภูตผีปีศาจ แมมต สัตว์คุร้าย ในนิทานต่าง ๆ เหล่านี้จะไม่เกิดเลย แต่จะเป็นการเรียนรู้ที่จะเกิดในเวลาต่อมา

ยัง พินยาคม และว่าที่ ร.ต.สนิทศักดิ์ สนิทศักดิ์ (๒๕๐๔ : ๑๓๔) ได้แบ่งความกลัวของเด็กออกเป็น ๒ อย่างคือ

๑. กลัวสิ่งที่เกิดจากภายนอกเห็นได้จริง มีเหตุที่น่ากลัว เช่น พายุ ไฟไหม้ คนทะเลาะตีกัน ฯลฯ

๒. กลัวสิ่งที่เกิดจากภายใน คิดเอาเอง ไม่มีเหตุผล เช่น ผี ปีศาจ กลัวตาย

นอกจากนี้เกี่ยวกับการศึกษาเรื่องความกลัวของ เจอร์ซิล, เทลฟอร์ด และซอเรีย (Jersild, Telford and Sawrey, ๑๙๓๕ : ๓๑๕) พบว่า "ในตอนแรก ๆ มีทฤษฎีว่าความกลัวของเราเป็นสัญชาตญาณ เช่น ความกลัวต่อสัตว์ กลัวเกี่ยวกับผีสง เวทมนตร์ กลัวความตาย กลัวสิ่งใหญ่โตในน้ำ ใน ค.ศ. ๑๙๒๐ J.B. Watson ตั้งเป้าหมายไว้ว่าความกลัวเป็นการตอบสนองโดยกำเนิดต่อเสียงดัง โดยไม่ต้องมีการส่งเสริม (และภาษามีความเจ็บปวด) การอยู่ตามลำพัง ความกลัวทั้งหลายที่นำมาสู่กับวัตถุอื่น หรือเหตุการณ์อื่นที่เป็นสิ่งเร้าที่ไม่มีเงื่อนไขจะทำให้สิ่งเร้านั้นกลายเป็นสิ่งเร้าที่ทำให้เกิดความกลัวถึงแม้ปราศจากการคู่กับสิ่งที่ไม่มีเงื่อนไข หรือสิ่งเร้าที่มีเงื่อนไขมาก่อน ที่เป็นเช่นนั้นเพราะสิ่งเร้ามีการสรุปความทั่วไป" วาเลนไทน์ (Valentine (๑๙๓๐) อ้างจาก Jersild, Telford and Sawrey, ๑๙๓๕ : ๓๒๐ - ๓๒๒) ได้ทำการศึกษาพัฒนาการของความกลัวในเด็ก ๕ คน ไม่สอดคล้องกับของ Watson เขาอธิบายว่า

๑. จำนวนของสิ่งเร้าอื่น ๆ ที่ไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน นอกจากที่บันทึกโดย Watson (๑๙๒๕) กลายเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความกลัวในเด็กที่มีอายุเท่ากัน
๒. สิ่งเร้าที่เป็นของแปลก ที่ไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อนเป็นตัวแทนที่ทำให้เกิดความกลัว

๓. ทั้ง ๆ ที่เกิดประสบการณ์ ความเจ็บปวดขึ้นอีกในสถานการณ์เดียวกัน เด็กบางคนไม่เกิดความกลัวเหมือนที่ Watson ได้อธิบายมา

๔. สิ่งเร้าที่ทำให้เกิดความกลัวไม่เฉพาะแต่เป็นสิ่งเร้าทางธรรมชาติ แต่อาจเป็นสิ่งที่อธิบายการเกิดของมันได้

๕. เด็กบางคนแสดงความสนุกสนานใน "การเล่นกับความกลัว" เป็นการกระทำเพื่อเสาะแสวงหาสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความกลัว

จากการทดลองของ โฮล์มส์ (Holmes (๑๙๓๔) อ้างจาก Landreth, ๑๙๖๒ : ๓๒๕ - ๓๓๑) โดยให้เด็ก ๑๐๕ คน อายุ ๒ - ๖ ปี เปรียบเทียบกับสถานการณ์ ๔ อย่างคือ

การถูกทิ้งให้อยู่คนเดียว ขาดการประคับประคองหรือถูกทอดทิ้งทันทีทันใด
ห้องมืด คนแปลกหน้า ที่สูง เสียงกังวลงู สุนัขใหญ่ ผลการศึกษา
แสดงให้เห็นว่ามี การเปลี่ยนแปลงไปตามอายุ ในสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความกลัว ในเด็กเล็ก
ความกลัวเกิดขึ้นอย่างฉับพลันหรือความรุนแรง สิ่งที่เกิดขึ้นทันทีทันใด หรือ
สิ่งเร้าที่ไม่คุ้นเคย ในเด็กที่อายุมากขึ้นจากสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ที่ผ่านมาและขึ้นอยู่กับ
วุฒิภาวะบางอย่างของการรับรู้ ตัวอย่างเช่นเสียงกังวลงู (มีตัวแทนและเหตุการณ์ที่สัมพันธ์กับเสียง)
หรือสิ่งที่ไม่คาดฝันที่เกิดขึ้นทันทีทันใด หรือสิ่งเร้าแปลก ๆ เกิดขึ้นมากกว่าครึ่งหนึ่งของความกลัวใน
กลุ่มเด็กทารกและเด็กเล็กที่ได้บันทึกมา ๒๑ วัน จากการบันทึกตอบคำถามคล้ายคลึงกัน เด็กอายุ
๑๓ - ๓๕ เดือน แสดงสถานการณ์บางอย่างที่นับว่าเป็นเพียง ๕ ของความกลัวของเด็กในการอ้างถึง
ความกลัวต่ออันตรายที่เกี่ยวข้องกับความมืดและการจินตนาการถึงสิ่งมีชีวิตมีเพิ่มขึ้น ๕ - ๒๔ เปอร์เซ็นต์

มีการเปลี่ยนแปลงไปตามอายุเกี่ยวกับความถี่ของการแสดงความกลัวออกมา
ในการทดสอบสถานการณ์ ตัวอย่างเช่น เด็กอายุระหว่าง ๒-๓ ปี แสดงความกลัวใน
สถานการณ์ ๓๒ % ในขณะที่เด็กอายุ ๕-๖ ปี มีเพียง ๔.๕ %

เมื่อเปรียบเทียบการตอบสนองของเด็กชายและเด็กหญิง ๒๕ คน ที่เลือกมาใน
อายุเท่ากัน เด็กหญิงแสดงความกลัวมากกว่าเด็กชาย ความแตกต่างระหว่างเด็กหญิงและเด็กชาย
มีนัยสำคัญทางสถิติ

อีล็ก และแอมส์ (Ilg and Ames, ๑๙๖๒ : ๑๗๒ - ๑๗๕) กล่าวว่าเด็กแต่ละ
อายุจะมีลักษณะความกลัวเป็นของตัวเอง คือไปนี้จะเป็นความกลัวที่เด่น ๆ ซึ่งพัฒนาการในเด็กทุกคน
จากอายุนึงไปยังอีกอายุนึงคือ

อายุ ๒ ปี ความกลัวต่าง ๆ ที่สำคัญคือ เกี่ยวกับเสียง เช่น รถไฟ รถถัง พ้าย่า
เครื่องกวาดพรมและพื้นเรือน

ความกลัวทางสายตา เช่น สัตว์ หรือทึบ วัตถุใหญ่ รถไฟ
ความกลัวที่ว่าง เช่น ของเล่นหรือกรงที่เคลื่อนไหวจากที่เดิม การย้ายไปอยู่บ้านใหม่
ความกลัวเกี่ยวกับบุคคล เช่น การแยกจากแม่หรือแยกจากเตียงนอนของเขาเอง
ความกลัวเกี่ยวกับสัตว์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสัตว์ป่า

อายุ ๒ ๖ ปี ความกลัวต่าง ๆ นอกจากความกลัวที่ว่างก็มี กลัวการเคลื่อนไหว
หรือการทำให้วัตถุเคลื่อนไหว

ความกลัวเกี่ยวกับสิ่งที่แปลกไปจากเดิม เช่น มีคนเข้ามาในบ้านทางประตูหน้าต่าง
ต่างไปจากที่เคยประสบมา

ความกลัวเกี่ยวกับวัตถุใหม่ ๆ เช่น รถถัง

เมื่ออายุ ๓ ปี ที่สำคัญคือ ความกลัวทางสายตา เช่น สัตว์ หรือคนที่หน้าขม หน้ากาก
ความมืด สัตว์ คำร่ำว ขโมย การออกไปข้างนอกในเวลากลางคืน

อายุ ๔ ปี ความกลัวทงู โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เครื่องจักรไฟฟ้า นอกจากนั้น
ก็มีความกลัว ความมืด สัตว์ป่า แม่จากไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งออกไปในเวลาทลวงคืน

อายุ ๕ ปี ไม่ใช่อายุที่เต็มไปด้วยความกลัว เด็กกลัวทงบ้านสายตามากกว่า
อย่างอื่น สิ่งที่ถูกกลัวน้อยคือสัตว์ คนไม่ดี คนรต กลัวสิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น คนได้รับอันตราย
การหลุม กลัวแม่ไม่กลับบ้าน

อายุ ๖ ปี เด็กวัยนี้มีความกลัวมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งความกลัวเกี่ยวกับเสียง
เช่น เสียงกริ่งประตู เสียงโทรศัพท์ เสียงคลื่นไฟฟ้า เสียงกังหันทลัว เสียงแมลงและเสียงนก
กลัวสิ่งทีนอกเหนือธรรมชาติ เช่น ปีศาจ แม่มด กลัวว่าผีคนซ่อนอยู่ใต้เตียง กลัวเกี่ยวกับที่ว่าง
เช่น กลัวการสูญเสีย กลัวป่าไม้ กลัวส่วนประกอบต่าง ๆ เช่น ไฟ น้ำ พายุ พายุแลบ
กลัวการนอนอยู่ตามลำพังในห้องหรืออยู่คนเดียวบนชั้นบนของบ้าน กลัวว่าแม่จะไม่อยู่ที่บ้านเมื่อเขา
กลับบ้าน หรือกลัวว่าบางสิ่งเกิดขึ้นกับแม่หรือแม่จะตาย กลัวผู้ที่จะตีเขา เด็กวัยนี้จะกลัวทงไม่กลัว
การได้รับบาดเจ็บ แต่กลัวกระดูก และเลือด

จากการศึกษาความกลัวของเด็กชนบทโดย แพรต (Pratt (๑๙๔๕) อ้างจาก
Landreth, ๑๙๖๗ : ๓๓๑) พบว่า สัตว์เป็นสิ่งที่เด็กในโรงเรียนอนุบาลกลัวที่สุด อันดับแรกคือ
หมี และสัตว์ที่หายากที่พบนอกป่าสงวนแห่งชาติ

๓. ความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูและความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียน

เด็กก่อนวัยเรียนเป็นระยะที่มีการพัฒนาการใหญ่ ๆ เกิดขึ้นเนื่องจากสิ่งแวดล้อมและ
ผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็กที่สุดคือพ่อแม่ของเด็ก ดังนั้นการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่จะมีอิทธิพลต่อตัวเด็กมากที่สุด
ทำให้เด็กมีพัฒนาการเป็นอย่างไร พ่อแม่มีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างไรก็ย่อมจะ
อบรมเลี้ยงดูเด็กตามนั้น ดังนั้นเด็กที่อยู่ในวัฒนธรรมต่างกัน มีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู
แตกต่างกัน ก็ย่อมจะมีพัฒนาการทางค่านต่าง ๆ แตกต่างกันไปด้วยไม่มากก็น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ความกลัวซึ่งเป็นพัฒนาการทางค่านอารมณ์อันหนึ่ง

เจอร์ซิลด์ เทลฟอร์ด และซอเรีย (Jersild, Telford and Sawrey, ๑๙๖๕ : ๓๒) ศึกษาพบว่า "ผู้ใหญ่มีอิทธิพลต่อความกลัวของเด็ก เป็นตัวอย่างที่ทำให้เกิดความกลัว ในการแสดงความกลัวของเด็ก. ผู้ใหญ่อาจจะไม่เพียงแต่แนะนำเด็กถึงอันตรายแต่ยังทำให้เด็กอ่อนแอ ในการป้องกันตัว" ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ เฮิร์ลล็อก (Hurlock, ๑๙๕๕ : ๓๖) ที่ว่า "นิยามและรูปภาพที่กลัว ร่ายการวิหิงส์และโหรทัศน์ หรือภาพยนตร์ อาจเป็นพื้นฐานของความกลัว จำนวนมาก ในเด็กเล็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมีส่วนประกอบอยู่ในประสบการณ์ ในชีวิตของเด็ก ความกลัวจำนวนมากพัฒนาขึ้นจากการเลียนแบบบุคคลที่ตกใจกลัว เป็นธรรมชาติ ที่เด็กวัยก่อนเข้าเรียนแสดงความกลัวคล้ายคลึงกับแม่ของเขา และสุดท้ายคือความกลัวพัฒนาจาก ประสบการณ์ที่ไม่มีความสุข เช่น การกลัวหมอนหรือหมอนพัน"

วัตสัน (Watson อ้างจาก Candland, ๑๙๖๒ : ๑๗) ได้ศึกษาการเลี้ยงดู ทารกและเด็กทางจิตวิทยา พบว่า "ความกลัวของเด็กเกิดขึ้นที่บ้านเหมือนกับความรักและความโมโห อดุนเฉียว พ่อแม่เป็นผู้ปลูกฝังอารมณ์ให้แก่เด็ก เมื่ออายุ ๓ ปี เด็กจะมีแนวทางของการเกิดอารมณ์ และอารมณ์ของเขาอาจตั้งขึ้นมา ครอบครัวสามารถจะตัดสินได้ว่าเมื่อเขาโตขึ้นจะเป็นบุคคลที่มีความสุข เป็นคนดีหรือมีอาการของโรคประสาท มีความโกรธ อหังการ หึงหึงโส หรือมีความกลัวครอบงำอยู่" ซึ่งตรงกับความคิดของแมคแคนเลส (McCandless, ๑๙๖๗ : ๔๓๕) ที่ว่า แหล่งหรือสิ่งเร้าของ ความกลัวเกิดจากการเรียนรู้ แฮกแมน (Hagman (๑๙๖๒) อ้างจาก McCandless, ๑๙๖๗ : ๔๓๕) พบว่าความสัมพันธ์ระหว่าง ความกลัวของเด็กกับความกลัวของแม่ .๐๖ การที่เด็กกลัวสัตว์ป่า นั้น บางทีเนื่องมาจากการบอกเล่าของแม่ โดยทั่วไปเกิดจากการเรียนรู้ของคุณ ความกลัวเกิดจากสิ่งที่เป็นรูปธรรม ถึงแม้ว่าจะไม่น่าเป็นไปได้ เช่น กลัวสิงโต และเสือ นำไปสู่สิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น ความกลัวทางศาสนาและความกลัวความล้มเหลวในโรงเรียน ดูเหมือนว่าเด็กชั้นกลางกลัว ความล้มเหลวในโรงเรียนมากกว่าเด็กชั้นต่ำ

มาร์ค (Marks, ๑๙๖๕ : ๓๓) กล่าวว่า "โดยทั่วไปความกลัวก็เหมือนกับพฤติกรรมอื่นที่พัฒนาจากการปะทะสังสรรค์กับประสบการณ์ ๓ ชนิดคือ

๑. กรรมพันธุ์
๒. วิชาการ
๓. การเรียนรู้จากตัวเองและประสบการณ์ทางสังคม

แลนด์เรธ (Landreth, ๑๙๖๙ : ๓๓๑) พบว่า "บางครั้งความกลัวก็เกิดจากการเรียนรู้โดยการเลียนแบบกับบุคคลที่มีความกลัว ในการศึกษาพบว่า มีสหสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน .๖๙ ระหว่างจำนวนความกลัวของแม่และจำนวนความกลัวของเด็ก ..."

โธร์ป (Thorpe อ้างจาก สุชา และสุรางค์ จันทน์เอม, ๒๕๑๑ : ๗๕) ได้พูดถึงสาเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้เด็กเกิดความกลัวมีดังนี้

๑. ความเขลาหรือความเชื่อโชคลาง ส่วนมากเด็กไม่รู้ถึงเหตุและผลของสิ่งต่าง ๆ นอกจากนี้เด็กยังเชื่อว่าสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมองไม่เห็นจะมาทำอันตรายคนได้ ความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องเช่นนี้อาจทำให้เด็กเกิดความกลัวขึ้นได้
๒. ความเชื่อมั่นในสิ่งหนึ่งหรือความเชื่อที่ไม่มีเหตุผล เด็กบางคนถูกอบรมสั่งสอนให้เชื่อมั่นในสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยปราศจากความคิดเกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ และไม่สามารถจะเปลี่ยนความคิดเห็นไปจากความเชื่อมั่นในสิ่งนั้นได้ ด้วยเหตุนี้เองที่จะนำไปสู่ความกลัวที่ไม่มีเหตุผล
๓. ประสบการณ์ที่น่ากลัวที่เด็กพบในสมัยที่เด็กยังเล็กอยู่เมื่อเด็กมาพบใหม่อีกตอนโตขึ้น อาจเป็นสาเหตุให้เด็กเกิดความกลัวขึ้นอีกก็ได้
๔. ความรู้สึกของเด็กที่ว่า ตนเองไม่เป็นที่ยอมรับของบุคคลในครอบครัวหรือเพื่อนฝูงอันจะเป็นผลให้เด็กเกิดความกระวนกระวายใจ และทำให้เกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัยซึ่งจะก่อให้เกิดความกลัว
๕. พฤติกรรมที่พ่อแม่หรือพี่น้องเคยกลัวมาก่อน ตามปกติเด็กต้องทำตัวเองให้เข้ากับพ่อแม่อยู่แล้ว ดังนั้นถ้าพ่อแม่มีพฤติกรรมที่แสดงออกมาให้เด็กเห็นว่ากลัวในสิ่งใดสิ่งหนึ่งเด็กก็จะเกิดความกลัวในสิ่งนั้นตามไปด้วย

แชฟเฟอร์ และโชเบน (Shaffer and Shoben, ๑๙๕๖ : ๒๑๖) กล่าวว่า "บางวัฒนธรรมมีความกลัวในสิ่งที่ไม่เป็นความจริง ในวัตถุหรือการกระทำที่ "ต้องห้าม" ซึ่งถูกเสริมแรงโดยการเรียนรู้ทางสังคมมากกว่าโดยสิ่งเร้าอื่น ๆ ที่ทำให้เกิดอันตราย ตัวอย่างที่รู้จักดีที่สุดของความกลัวทางวัฒนธรรมจะพบในสังคมที่ป่าเถื่อน การศึกษาเด็กอเมริกัน พบว่า เขากลัวงูเพียงเล็กน้อยในตอนแรกเริ่มของชีวิต แต่สัดส่วนของเด็กที่กลัวงู จะเพิ่มขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น เด็กอายุ ๒ - ๖ ปี แสดงความกลัวที่ลดลงที่ลดน้อยลงคือเสียง ความเจ็บปวดและวัตถุแปลก เพราะว่าเขาได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้นเกี่ยวกับประสบการณ์มาแล้ว ในทางตรงข้ามความกลัวเกี่ยวกับจินตนาการถึงสัตว์ โจรและคนตายจะเพิ่มขึ้นในระหว่างอายุนี้ ความกลัวจะมีเพียงเล็กน้อยถ้าเด็กได้มีประสบการณ์โดยตรงกับประสบการณ์เหล่านั้น เขาเรียนรู้ความกลัวจากวัฒนธรรมของเขาโดยกระบวนการการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก (๒๕๐๕ : ๓๓) ได้ทำการวิจัยเรื่องความกลัวของเด็กไทย โดยศึกษาในเด็กวัยเริ่มเข้าโรงเรียนในหมู่บ้านชนบท พบว่าแหล่งกำเนิดของความกลัว คือ

๑. ประสบการณ์โดยตรง ในที่นี้หมายถึง การที่เด็กเคยเผชิญหรือเคยพบปะกับสิ่งที่กลัวด้วยตนเอง และเรียนรู้จากประสบการณ์ว่าสิ่งนั้น ๆ มีอันตรายหรือเป็นสิ่งที่คุกคามความรู้สึก มันคงปลอดภัยของคน

๒. คำบอกเล่าของบุคคลต่าง ๆ หมายถึง การที่เด็กเรียนรู้จากความกลัวจากคำบอกเล่าของผู้อื่น หรือคำพูดของบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับเด็ก บุคคลที่บอกหรือสอนหรือชี้เด็กนี้ปรากฏจากคำตอบของเด็กว่าเป็นบิดามารดา หรือญาติพี่น้องมากที่สุด รองลงมาคือ เพื่อนและครู สำหรับครูนั้นมีเด็กเพียงบางคนเท่านั้นถึง แสดงว่าครูมีบทบาทในการปลูกฝังความรู้สึกกลัวด้วยการเล่าหรือพูดน้อยมาก

๓. จินตนาการของเด็กเอง ในที่นี้หมายถึงการที่เด็กคิดนึกเอาเองว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่น่ากลัวโดยที่ไม่เคยมีประสบการณ์พบเห็น หรือเคยมีคำบอกเล่าแต่อย่างใด

จากเอกสารและการวิจัยข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นว่าความกลัวของเด็กจำนวนมาก เกิดจากการบอกเล่า การเลียนแบบจากบิดามารดา ดังนั้นความเชื่อของบิดามารดาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กจึงอาจก่อให้เกิดความกลัวแก่เด็กได้ การศึกษาครั้งนี้จะสำรวจว่าความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่เป็นอย่างไร และมีผลต่อความกลัวของเด็กอย่างไร

สมมุติฐานในการศึกษาครั้งนี้

จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้นำมาเป็นแนวทางในการตั้งสมมุติฐานในการศึกษา ดังต่อไปนี้

๑. เด็กที่บิดามารดา มีความเชื่อ เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน จะมีความกลัวแตกต่างกัน
๒. ครอบครัวที่มีความแตกต่างกันทางด้านระดับการศึกษาของบิดามารดา จะมีความเชื่อ เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกัน
๓. ครอบครัวที่มีความแตกต่างกันทางด้านสถานภาพการทำงานของบิดามารดา จะมีความเชื่อ เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกัน
๔. ครอบครัวที่มีความแตกต่างกันทางด้านฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา จะมีความเชื่อ เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกัน
๕. ครอบครัวที่มีความแตกต่างกันทางด้านศาสนาของบิดามารดา จะมีความเชื่อ เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกัน
๖. เด็กหญิงจะมีความกลัวมากกว่าเด็กชาย

สมมุติฐานทุกข้อทั้งนี้สำคัญทางสถิติในการทดลองที่ระดับ .๐๕ ขึ้นไป.

วิธีดำเนินการ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ นิกามารดาของเด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในอำเภอเมือง และอำเภอยะหา จังหวัดยะลา จำนวน ๒๐ คน อำเภอเมือง และอำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี จำนวน ๒๐ คน และเด็กก่อนวัยเรียน ที่เป็นบุตรของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๒๐ คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ นิกามารดาของเด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในจังหวัดยะลาและจังหวัดปัตตานี ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จาก ๔ จังหวัดภาคใต้ คือ จังหวัดนราธิวาส ปัตตานี ยะลา สตูล แล้วทำการสุ่มอำเภอในจังหวัดทั้งสองจังหวัดละ ๒ อำเภอ จากจำนวนอำเภอทั้งหมด (จังหวัดยะลา มี ๕ อำเภอ จังหวัดปัตตานี มี ๔ อำเภอ) โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จังหวัดยะลาได้อำเภอเมือง กับอำเภอยะหา จังหวัดปัตตานีได้ อำเภอเมือง กับอำเภอโคกโพธิ์

การศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนกระทำกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิกามารดาของเด็กก่อนวัยเรียนในอำเภอเมือง และอำเภอยะหา จังหวัดยะลา จำนวน ๒๐ คน และจากอำเภอเมือง และอำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี จำนวน ๒๐ คน ทั้งนี้โดยถือเอาความร่วมมือของนิกามารดาที่จะให้ข้อมูลเป็นเกณฑ์ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียน กระทำกับกลุ่มตัวอย่างเด็กก่อนวัยเรียนที่เป็นบุตรของนิกามารดาที่นำมาศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนดังกล่าวข้างต้น จำนวน ๑๒๐ คน

ตาราง ๑ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง แยกตามอำเภอ

อำเภอ	บิดามารดาของเด็ก ก่อนวัยเรียน	เด็กก่อนวัยเรียน
อำเภอเมือง จังหวัดยะลา	๓๐	๓๐
อำเภอยะหา จังหวัดยะลา	๓๐	๓๐
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	๓๐	๓๐
อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	๓๐	๓๐
รวม	๑๒๐	๑๒๐

✓ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเองทั้งหมด ประกอบด้วย

๑. แบบสอบถามรายละเอียดส่วนตัว
๒. แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน
๓. แบบสอบถามความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียน

การสร้างแบบสอบถาม

๑. แบบสอบถามรายละเอียดส่วนตัว

ประกอบด้วยการรายละเอียดส่วนตัวของบิดามารดา คือระดับการศึกษา อาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ ศาสนา โดยพิจารณาให้ครอบคลุมตัวแปรและข้อมูลทุกประการที่ต้องการ

๒. แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน

สร้างขึ้นโดยวิธีการดังต่อไปนี้

๒.๑ ศึกษาความหมายของคำว่า "ความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน" จากเอกสารงานวิจัยและตำราต่าง ๆ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าความเชื่อประกอบด้วย

- ความเชื่อเกี่ยวกับการรับประทานอาหาร
- ความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก
- ความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมสั่งสอน
- ความเชื่อเกี่ยวกับสุนิสัย

๒.๒ สร้างนิยามปฏิบัติการความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน โดยใช้ความรู้จากข้อ ๒.๑

๒.๓ สร้างข้อความที่เป็นคำถามเกี่ยวกับความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน ตามขั้นตอนต่อไปนี้

- สำนวนความคิดเห็นเกี่ยวกับความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนจากผู้ที่มีความรู้ในเรื่องนี้
- สร้างข้อคำถามจากนิยามปฏิบัติการและการสำนวนความคิดเห็น ลักษณะของคำถามจะถามความเชื่ออย่างไม่มีเหตุผลต่าง ๆ ตามที่คนในจังหวัดภาคใต้เชื่อก็คือ
- ให้ผู้เชี่ยวชาญทางจิตวิทยาพิจารณาว่าเกี่ยวข้องกับความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนหรือไม่ อย่างไร
- รวบรวมเฉพาะข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าถูกต้องแล้วเป็นแบบสอบถามต่อไป มีจำนวนข้อความทั้งหมด ๔๔ ข้อความ

๒.๔ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบให้มีคำตอบแบบเลือกตอบ ๒ คำตอบซึ่งถามความรู้สึกเกี่ยวกับความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน เช่นที่ใดให้เลือกคำตอบใดคำตอบหนึ่งใน ๒ คำตอบนั้น เนื่องจากการทดลองแบบสอบถามพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นชาวชนบท ซึ่งไม่สามารถแยกคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ตัวเลือกได้

ตัวอย่าง

ข้อความ	เชื่อ	ไม่เชื่อ
๑. ถ้าน้ำแข็งที่พื้นยังไม่งอกเข้าใต้ถนนแล้วพื้นจะไม่งอก		
๒. ถ้าหากเจ็ทนอนยกขาจะเป็นการแข่งค่าพ่อแม่ให้ตาย		

๒.๕ เกณฑ์การให้คะแนน

- ถ้าตอบว่าเชื่อให้ ๑ คะแนน
- ถ้าตอบว่าไม่เชื่อให้ ๐ คะแนน

ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบสอบถามฉบับนี้ ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ ๗๕ ขึ้นไปจะมีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูอย่างไม่มีเหตุผล

ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบสอบถามฉบับนี้ อยู่ระหว่างเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ ๒๕ ถึงเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ ๗๕ จะมีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูอย่างเป็นกลาง

ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบสอบถามฉบับนี้ ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ ๒๕ ลงมาจะมีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูอย่างมีเหตุผล

๒.๖ การทบทวนแบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน

๑. นำแบบสอบถามไปหาคำความเที่ยงตรง (Validity) แบบ Face Validity โดยสร้างคำถามจากการศึกษาเอกสาร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและให้ผู้เชี่ยวชาญในทางจิตวิทยา ตรวจสอบความในแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ว่าสอดคล้องกับความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนหรือไม่ เพื่อให้แบบสอบถามมีความถูกต้องตามนิยามปฏิบัติการ, ข้อเท็จจริง และเหมาะสมกับการนำไปใช้

๒. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้ไปสอบถามกับมารดาของเด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในจังหวัดสงขลา จำนวน ๖๐ คน เพื่อนำมาหาค่าอ่านจำแนกและค่าความเชื่อมั่น

๓. ตรวจให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถามและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยหาความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ (แบ่งเป็นกลุ่มสูง ๒๕ % กลุ่มต่ำ ๒๕ % ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ๖๐ คน ได้กลุ่มสูง ๑๕ คน กลุ่มต่ำ ๑๕ คน) โดยใช้ t -test (Edwards, ๑๙๕๙ : ๑๕๒ - ๑๕๓) เพื่อวิเคราะห์คุณภาพ (หาค่าอ่านจำแนกเป็นรายข้อ) - ทั้งปรำกฏผลตามตารางข้างล่างนี้

ตาราง ๒ ค่าอ่านจำแนก (ค่า t) ของแบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของเด็กก่อนวัยเรียน

ข้อ	t	ข้อ	t	ข้อ	t	ข้อ	t
๑	๑.๓๓๓๓	๑๒	๔.๖๕๑๑ **	๒๓	๒.๗๖๔๒ **	๓๔	๕.๖๑๕๓ **
๒	๔.๑๕๓๔ **	๑๓	๕.๖๑๕๓ **	๒๔	๗.๓๓๕๔ **	๓๕	๒.๗๗๗๗ *
๓	๔.๑๖๖๖ **	๑๔	๗.๖๕๒๓ **	๒๕	๕.๐๐๕๓ **	๓๖	๗.๕๔๗๑ **
๔	๕.๗๕๓๖ **	๑๕	๓.๔๒๕๗ *	๒๖	๗.๖๕๒๓ **	๓๗	๑.๖๖๘๘
๕	๒.๔๑๓๓ *	๑๖	๔.๑๕๓๔ **	๒๗	๕.๗๕๓๖ **	๓๘	๕.๔๔๗๑ **
๖	๑.๘๘๖๕ *	๑๗	๒.๓๔๐๔ *	๒๘	๕.๔๔๗๑ **	๓๙	๓.๑๐๐๗ *
๗	๔.๐๗๖๕ **	๑๘	๕.๗๗๕๒ **	๒๙	๔.๐๗๖๕ **	๔๐	๒.๓๔๐๕ *
๘	๒.๒๖๐๘ *	๑๙	๕.๐๐๕๓ **	๓๐	๕.๖๖๒๕ **	๔๑	๔.๑๖๖๖ **
๙	๒.๒๖๐๘ *	๒๐	๔.๘๕๐๕ **	๓๑	๖.๐๖๕๕ **	๔๒	๒.๓๔๐๕ *
๑๐	๑๔.๗๖๑๕ **	๒๑	๔.๑๖๖๖ **	๓๒	๓.๒๑๕๑ *	๔๓	๕.๔๔๗๑ **
๑๑	๖.๓๔๗๕ **	๒๒	๕.๖๑๕๓ **	๓๓	๗.๖๕๒๓ **	๔๔	๔.๓๗๕๕ *

มีข้อความ ๒ ข้อที่มีค่านัยสำคัญต่ำกว่า .๐๕ คือข้อ ๑ และข้อ ๓๗ ส่วนข้อ ๒ มีค่าอำนาจจำแนกน้อยกว่าข้ออื่น ๆ มาก จึงได้คัดเลือกเอาเฉพาะข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูง ๆ ไว้เป็นจำนวน ๔๑ ข้อ เพื่อเป็นแบบสอบถามที่จะใช้ในการศึกษาครั้งต่อไป

๔. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีสูตร
คูเดอร์ - ริชาร์ดสัน ที่ ๒๐ (Kuder - Richardson (KR ๒๐)) (Magnusson, ๑๙๖๗ : ๑๑๖)
 ได้ค่าความเชื่อมั่น ๐.๘๓๓ ซึ่งนับได้ว่ามีความเชื่อมั่นสูงมาก

๓. แบบสอบถามความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียน

สร้างขึ้นโดยมีวิธีการดังต่อไปนี้

๓.๑ ศึกษาความหมายและขอบเขตของคำว่า "ความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียน" จากเอกสารต่าง ๆ ทั้งของไทยและต่างประเทศ ซึ่งพบว่าความกลัวของเด็ก - ก่อนวัยเรียนมีอยู่ในด้านต่อไปนี้

- ความกลัวเกี่ยวกับคน
- ความกลัวเกี่ยวกับสัตว์
- ความกลัวเกี่ยวกับสิ่งไม่มีชีวิต

๓.๒ สร้างนิยามปฏิบัติการ ความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียน โดยใช้ความรู้จากข้อ ๓.๑

๓.๓ สร้างรูปภาพที่เป็นคำถามเกี่ยวกับความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียนตามลักษณะ

ความกลัวของเด็ก ๗ ลักษณะโดย

- รวบรวมรูปภาพต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และการสำรวจความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียน
- ให้ผู้เชี่ยวชาญทางจิตวิทยาพิจารณาว่าเกี่ยวข้องกับความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียนหรือไม่ อย่างไร
- รวบรวมรูปภาพที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าถูกต้องแล้วไปทดลองใช้

๓.๔ ลักษณะของแบบทดสอบเป็นรูปภาพซึ่งถามความรู้สึกเกี่ยวกับความกลัวของเด็ก
ก่อนวัยเรียน

ดังตัวอย่าง

คำถาม

ถ้าหากหนูเห็นสัตว์ในรูปนี้จริง ๆ หนูจะกลัวไหม ?
หรือ ถ้าหากหนูเห็นรูปนี้จริง ๆ หนูจะกลัวไหม ?
(ถ้ากลัว) ทำไมหนูจึงกลัว ?
(ถ้าไม่กลัว) ทำไมหนูจึงไม่กลัว ?

๓.๕ เกณฑ์การให้คะแนน

- ถ้าตอบว่ากลัวให้ ๑ คะแนน
- ถ้าตอบว่าไม่กลัวให้ ๐ คะแนน

ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบสอบถามฉบับนี้สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบที่กล่าวว่ามี

ความกลัวมาก

ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบสอบถามฉบับนี้ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบที่กล่าวว่ามี

ความกลัวน้อย

การทดลองแบบสอบถามความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียน

๑. นำแบบสอบถามไปหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) แบบ Face

Validity โดยศึกษาเอกสาร สำนักรวบรวมกลัวของเด็กก่อนวัยเรียน แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญทางจิตวิทยา
ตรวจสอบลักษณะคุณภาพของรูปภาพในแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เพื่อให้แบบสอบถามมีความถูกต้องตามนิยาม
ปฏิบัติการ และเหมาะสมกับการนำไปใช้

๒. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปสอบถามกับเด็กก่อนวัยเรียนที่จังหวัดสงขลา และ
ที่อำเภอยะหา จังหวัดยะลา (คนละกลุ่มกับกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ศึกษา) จำนวน ๕๐ คน เพื่อนำ
มาตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

๓. ตรวจสอบให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถามและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม แล้วทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ (โดยแบ่งเป็นกลุ่มละ ๒๕ % โลกกลุ่มสูงจำนวน ๑๕ คน กลุ่มต่ำจำนวน ๑๕ คน) โดยใช้ t - test (Edward, ๑๙๕๙ : ๑๘๖ - ๑๘๗) เพื่อหาความน่าจะเป็นว่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

ตาราง ๓ ค่าอำนาจจำแนก (ค่า t) ของแบบสอบถามความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียน

รูปภาพ	t
๑. <u>เกี่ยวกับคน</u>	
๑. คนป่า	๕.๔๔๓๑**
๒. คนหน้าตาน่ากลัว	๗.๕๔๓๑**
๓. คนถืออาวุธ	๘.๗๒๕๒**
๒. <u>เกี่ยวกับสัตว์</u>	
๑. ช้าง	๘.๖๕๑๑**
๒. หมี	๘.๖๕๑๑**
๓. แมลง	๘.๗๒๕๒**
๔. งู	๕.๔๔๓๑**
๕. กิ้งก่า	๗.๕๔๓๑**
๓. <u>เกี่ยวกับสิ่งไม่มีชีวิต</u>	
๑. คนตาย	๘.๗๒๕๒**
๒. หัวกระโหลก	๗.๕๔๓๑**
๓. โครงกระดูก	๖.๔๓๔๗**

ปรากฏว่าแบบสอบถามทุกข้อมีค่าอ่านค่าจำแนกสูง จึงนำมาใช้เป็นแบบสอบถามในการศึกษาครั้งนี้ต่อไป

๔. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตร

คูเดอร์ - ริชาร์ดสันที่ ๒๐ (Kuder - Richardson (KR ๒๐)) (Magnusson, ๑๙๖๗ : ๑๑๖) ได้ค่าความเชื่อมั่น ๐.๘๗๖

การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำแบบทดสอบทั้ง ๓ ชุดคือ แบบสอบถามรายละเอียดส่วนตัว แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนไปทดสอบเป็นรายบุคคลกับมารดาของเด็ก สำหรับแบบสอบถามความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียนไปทดสอบกับเด็กในกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการทีละคน แล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนทั้งกล่าวมาแล้ว นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ต่อไป

ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ตรวจให้คะแนนแบบสอบถามความเชื่อของบิดามารดาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน และแบบสอบถามความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียน ตามเกณฑ์การให้คะแนนของข้อสอบแต่ละชุด

๒. หาคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์ของแบบสอบถามความเชื่อของบิดามารดาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน เพื่อแยกประเภทความเชื่อของบิดามารดาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน

๓. จัดแยกคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามความเชื่อของบิดามารดาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนออกตามระดับการศึกษาของมารดา สถานภาพการทำงานของมารดา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และศาสนาของมารดา

๔. จัดแยกคะแนนแบบสอบถามความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียนออกไปตามเพศของเด็ก

๕. หาค่าสถิติพื้นฐาน

— คะแนนเฉลี่ย (mean)

— ค่าความแปรปรวน (Variance)

๖. จัดแยกคะแนนแบบทดสอบความกลัวของเด็ก่อนวัยเรียนออกไปตามเพศของเด็ก

คือ เพศชาย เพศหญิง

๗. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความกลัวของเด็ก่อนวัยเรียนของครอบครัวที่มีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กแตกต่างกัน โดยใช้ ANOVA (Lindquist, ๑๙๕๖ : ๕๕ - ๕๖) (สมมุติฐานข้อ ๑)

เมื่อค่า F มีนัยสำคัญ เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความกลัวของเด็ก่อนวัยเรียนของครอบครัวที่มารดาไม่มีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กต่างกันเป็นรายคู่ โดยใช้ Studentized q - Statistic (Winer, ๑๙๖๒ : ๑๐๕ - ๑๒๔)

๘. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก่อนวัยเรียนของครอบครัวที่มารดาไม่ระดับการศึกษาแตกต่างกัน โดยใช้ ANOVA (Lindquist, ๑๙๕๖ : ๕๕ - ๕๖) (สมมุติฐานข้อ ๒)

เมื่อค่า F มีนัยสำคัญ เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก่อนวัยเรียนของครอบครัวที่มารดาไม่ระดับการศึกษาแตกต่างกัน เป็นรายคู่ โดยใช้ Studentized q - Statistic (Winer, ๑๙๖๒ : ๑๐๕ - ๑๒๔)

๙. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก่อนวัยเรียนของครอบครัวที่มารดาไม่สถานภาพการทำงานแตกต่างกัน โดยใช้ t - test (Glass, ๑๙๙๖ : ๒๙๕) (สมมุติฐานข้อ ๓)

๑๐. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก่อนวัยเรียนของครอบครัวที่มีฐานะเศรษฐกิจแตกต่างกัน โดยใช้ ANOVA (Lindquist, ๑๙๕๖ : ๕๕ - ๕๖) (สมมุติฐานข้อ ๔)

เมื่อค่า F มีนัยสำคัญเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนกับครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกันเป็นรายคู่ โดยใช้ Studentized q - Statistic (Winer, ๑๙๖๒ : ๑๐๕ - ๑๒๔)

๑๑. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนของ ครอบครัวที่นับถือศาสนาแตกต่างกัน โดยใช้ t - test (Glass, ๑๙๗๐ : ๒๕๕) (สมมุติฐานข้อ ๕)

๑๒. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความกลัวของเด็กชายและเด็กหญิง โดยใช้ t - test (Glass, ๑๙๗๐ : ๒๕๕) (สมมุติฐานข้อ ๖)

✓ สถิติที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

๑. การหาค่าคะแนนเฉลี่ย ใช้สูตร (Edward, ๑๙๕๗ : ๕๒)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนคน

๒. การหาค่าความแปรปรวน ใช้สูตร (Ferguson, ๑๙๖๖ : ๖๗)

$$S^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}$$

เมื่อ	S^2	แทน	ความแปรปรวน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคน

๓. การหาค่าอ่านจากแจก ใช้สูตร (Edward, ๑๙๕๙ : ๑๕๒ - ๑๕๓)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{s_H^2}{N_H} + \frac{s_L^2}{N_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่จะใช้พิจารณาใน t - distribution

$\bar{X}_H$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูง

$\bar{X}_L$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ

s_H^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มสูง

s_L^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ

N_H แทน จำนวนคนของกลุ่มสูง

N_L แทน จำนวนคนของกลุ่มต่ำ

๔. การหาค่าความเชื่อมั่น (KR ๒๐) ใช้สูตร (Magnusson, ๑๙๖๔ : ๑๑๕ - ๑๑๘)

$$KR\ 20 = \frac{N}{(N-1)} \times \frac{s_t^2 - \frac{\sum_{i=1}^N s_i^2}{N}}{s_t^2}$$

เมื่อ s_t^2 แทน ความแปรปรวนของมาตราวัดทั้งฉบับ

$\sum_{i=1}^N s_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ

N แทน จำนวนข้อในมาตราวัด

๕. การหาค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา ตันศิริตานนท์,

๒๕๑๕ : ๗๕ - ๘๓)

$$P_X = L_o + \left(\frac{NX / 100 - F_c}{f_p} \right) i$$

เมื่อ	P_X	แทน	จุดคะแนนของเปอร์เซ็นต์ไทด์ที่ X
	L_O	แทน	Lower limit ที่เปอร์เซ็นต์ไทด์ตกอยู่ในชั้นคะแนนนั้น
	N	แทน	จำนวนคน
	F_c	แทน	ความถี่สะสมก่อนถึงชั้นคะแนนที่ P_X ตกอยู่
	f_P	แทน	ความถี่ของชั้นคะแนนที่ P_X ตกอยู่
	i	แทน	อัตรากาในชั้นหนึ่ง ๆ

๖. การหาค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร ๒ ชนิด ใช้สูตร

(Glass, ๑๙๗๐ : ๒๕๕)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1) S_1^2 + (n_2-1) S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
	$\bar{X}_1$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ ๑
	$\bar{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ ๒
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มที่ ๑
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มที่ ๒
	N_1	แทน	จำนวนคนในกลุ่มที่ ๑
	N_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มที่ ๒

๗. หาค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรตั้งแต่ ๒ ตัวขึ้นไปโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน ใช้ Simple - Randomized Design (Landquist, ๑๙๕๖ : ๕๕ - ๕๖) มีสูตรดังนี้

Source of Variation	df	SS	MS
Treatment (A)	a-1	$SS_A = \sum_{j=1}^a T_j^2 / n_j - T^2/N$	$MS_A = SS_A/df$
Within Group (W)	N-a	$SS_W = SS_T - SS_A$	$MS_W = SS_W/df$
Total	N-1	$SS_T = \sum_{j=1}^a \sum X^2 - T^2/N$	

$$F = MS_A / MS_W$$

เมื่อ F แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน F - distribution

MS_A แทน ค่า Mean Square ของตัวแปรที่จะศึกษาทุก ๆ ตัว

MS_W แทน ค่า Mean Square ของตัวแปรที่จะศึกษาแต่ละตัว

๔. การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่เมื่อพบว่าตัวแปรที่ทดสอบด้วย F - test นั้น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติใช้ Studentized q - Statistic แบบ Newman - Keul Method (Winer, ๑๙๖๒ : ๑๐๕ - ๑๒๔)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้เสนอเป็นตอน ๆ ตามลำดับดังนี้

ตอน ๑ เปรียบเทียบความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกัน

ตอน ๒ เปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนของครอบครัวที่มีความแตกต่างกันทางด้านการศึกษา สถานภาพการทำงาน ฐานะทางเศรษฐกิจ ศาสนา

ตอน ๓ เปรียบเทียบความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียนเมื่อจำแนกตามเพศ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนดิบ
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
S^2	แทน	ค่าความแปรปรวน
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้พิจารณาใน t - distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้พิจารณาใน F - distribution
SS	แทน	Sum Square
MS	แทน	Mean Square
df	แทน	Degree of Freedom
q	แทน	Studentized Range Statistic
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

ตอนที่ ๑ เปรียบเทียบความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีความเชื่อ
เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

สมมติฐานในการศึกษา คือ "เด็กที่บิดามารดามีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันจะมีความกลัวแตกต่างกัน"

เพื่อทดสอบสมมติฐานนี้ ผู้ศึกษาได้จำแนกคะแนนความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียนตามความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน ออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ กลุ่มที่มารดามีความเชื่ออย่างมีเหตุผล กลุ่มที่มารดามีความเชื่ออย่างเป็นกลาง และกลุ่มที่มารดามีความเชื่ออย่างไม่มีเหตุผล

กลุ่มที่มารดามีความเชื่ออย่างไม่มีเหตุผล หมายถึง กลุ่มที่ได้คะแนนจากแบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน ตั้งแต่ เปอร์เซนต์ไทล์ที่ ๕๕ ขึ้นไป

กลุ่มที่มารดามีความเชื่ออย่างเป็นกลาง หมายถึง กลุ่มที่ได้คะแนนจากแบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนระหว่าง เปอร์เซนต์ไทล์ที่ ๒๕ ถึง เปอร์เซนต์ไทล์ที่ ๕๕

กลุ่มที่มารดามีความเชื่ออย่างมีเหตุผล หมายถึง กลุ่มที่ได้คะแนนจากแบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนต่ำกว่า เปอร์เซนต์ไทล์ที่ ๒๕ ลงมา

ตาราง ๔ ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความกลัว จำแนกตามความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน

ความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน	N	ความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียน			
		ΣX	$\bar{X}$	S^2	S
เชื่ออย่างมีเหตุผล	<u>๗๒</u>	๒๓๐	๔.๔๓	๔.๖๓	๓.๑๑
เชื่ออย่างเป็นกลาง	๕๓	๔๕๓	๘.๕๔	๑๒.๐๔	๓.๔๗
เชื่ออย่างไม่มีเหตุผล	<u>๓๑</u>	๒๔๓	๗.๘๖	๑๑.๑๖	๓.๓๔

ผู้ศึกษาได้ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียน เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน โดยใช้ F - test เป็นค่าสถิติในการทดสอบ ปรากฏผลดังตาราง ๕

ตาราง ๕ ค่า F - test ของคะแนนเฉลี่ยความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียน ที่มารดามีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	๒	๕.๕๔๑	๒.๗๕๐๕	๐.๒๔๔๔
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	๑๑๗	๑๓๐๕.๖๔๖	๑๑.๑๙๓	
รวม	๑๑๙	๑๓๑๑.๑๘๗		

$$F_{.๐๕} (๒, ๑๑๗) = ๓.๐๕$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง ๕ ปรากฏว่าเด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน มีความกลัวแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือเด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันมีความกลัวไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐานข้อ ๑ ที่ว่า เด็กก่อนวัยเรียนที่มีความมารดาที่มีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันจะมีความกลัวแตกต่างกัน

ตอนที่ ๒ เปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนของครอบครัว
ที่มีความแตกต่างกันทางด้านระดับการศึกษา สถานภาพการทำงาน ฐานะทางเศรษฐกิจ ศาสนา

ผู้ศึกษาได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น

๒.๑ เปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนของมารดา
 ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

๒.๒ เปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนของมารดา
 ที่มีสถานภาพการทำงานแตกต่างกัน

๒.๓ เปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนของครอบครัว
 ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน

๒.๔ เปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนของมารดา
 ที่มีนิกายศาสนาแตกต่างกัน

๒.๑ เปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนของมารดา
 ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

สมมติฐานในการศึกษา คือ "ครอบครัวที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีความเชื่อ
 เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกัน"

เพื่อทดสอบสมมติฐานนี้ ผู้ศึกษาได้จำแนกระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
 ออกเป็น ๓ กลุ่มคือ กลุ่มที่ได้รับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไป กลุ่มที่ได้รับการศึกษาชั้นประถมศึกษา
 และกลุ่มที่ไม่ได้รับการศึกษา

ตาราง ๖ ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน
เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของมารดา

ระดับการศึกษาของมารดา	N	ความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน			
		ΣX	$\bar{X}$	S^2	S
มัธยมศึกษาและสูงกว่า	๓๗	๒๓๖	๘.๘๑	๕๒.๖๕	๗.๒๕
ประถมศึกษา	๔๑	๔๑๒	๑๐.๒๘	๑๔๕.๙๓	๑๒.๒๘
ไม่ได้รับการศึกษา	๔๒	๑๓๓๖	๓๑.๘๐	๓๓.๗๖	๕.๘๖

ผู้ศึกษาได้ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนของมารดาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน โดยใช้ F - test เป็นค่าสถิติในการทดสอบปรากฏผลดังตาราง ๗

ตาราง ๗ ค่า F - test ของคะแนนเฉลี่ยความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนของมารดาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	๒	๑๐๔๔๓.๘๘๖	๕๒๒๑.๙๙๓	๕๖.๐๕๔**
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	๑๑๗	๑๐๘๘๙.๓๑๔	๙๓.๑๖๐	
รวม	๑๑๙	๒๑๓๓๓.๒		

$$** F_{.๐๑} (๒, ๑๑๗) = ๔.๘๒$$

ผลการวิเคราะห์หommel ในตาราง ๗ ปรากฏว่ามารดาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐ จึงได้ทดสอบต่อไปเพื่อดูว่าในกลุ่มมารดาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ๓ กลุ่มนี้ มีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกัน โดยใช้ q - statistic เป็นค่าสถิติ ในการทดสอบ ปรากฏผลการเปรียบเทียบในตาราง ๘

ตาราง ๘ ค่า q - statistic ของคะแนนเฉลี่ยความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ก่อนวัยเรียนระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน เป็นรายคู่

ระดับการศึกษาของมารดา	มัธยมศึกษาและสูงกว่า		ประถมศึกษา	ไม่ได้รับการศึกษา
	$\bar{X}$	๔.๘๖๐	๒๒.๒๔๓	๓๖.๘๐๙
มัธยมศึกษาและสูงกว่า	๔.๘๖๐	—	๑๓.๘๓๓ **	๒๒.๙๙๙ **
ประถมศึกษา	๒๒.๒๔๓		—	๙.๘๖๖ **
ไม่ได้รับการศึกษา	๓๖.๘๐๙			—
			$r = ๒$	$r = ๓$
		$q . ๙๙ (r, ๑๑๗)$	๓.๙๓๐	๘.๒๐๐
		$q . ๙๙ (r, ๑๑๗)$	๕.๖๐๕	๖.๓๖๓
		$\sqrt{MS_{error} / n}$		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง ๔ ปรากฏว่ามารดาที่ไม่ได้รับการศึกษามีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนอย่างไม่มีเหตุผลสูงกว่ามารดาที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและสูงกว่า และประณตศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ มารดาที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนอย่างไม่มีเหตุผลสูงกว่ามารดาที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

แสดงว่าความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนของมารดาแปรผกผันกับระดับการศึกษาของมารดา

๒.๒ เปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนของมารดาที่มีสถานภาพการทำงานแตกต่างกัน

สมมติฐานในการศึกษา คือ "ครอบครัวที่มารดามีสถานภาพการทำงานแตกต่างกัน จะมีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกัน"

เพื่อทดสอบสมมติฐานนี้ ผู้ศึกษาได้จำแนกสถานภาพการทำงานของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มทำงานในบ้านกับกลุ่มทำงานนอกบ้าน และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยใช้ $t - test$ เป็นค่าสถิติในการทดสอบ ปรากฏผลการเปรียบเทียบ ดังแสดงในตาราง ๕

ตาราง ๕ ค่า $t - test$ ของคะแนนเฉลี่ยความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนของมารดาที่มีสถานภาพการทำงานแตกต่างกัน

สถานภาพการทำงาน ของมารดา	N	ความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน				t
		ΣX	$\bar{X}$	S^2	S	
ทำงานในบ้าน	๓๑	๑๙๕๖	๖๓.๑๓	๑๓๕.๔๔	๑๑.๔๒	๓.๔๔๑**
ทำงานนอกบ้าน	๔๕	๔๑๔	๑๖.๖๔	๑๕๐.๖๖	๑๓.๔๐	

** $t_{.๐๑} (๑๑๔) = ๒.๖๑๓$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง ๙ ปรากฏว่า มารดาที่ทำงานในบ้านมีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกับมารดาที่ทำงานนอกบ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ย อาจสรุปได้ว่า มารดาที่ทำงานในบ้านมีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนอย่างไม่มีเหตุผลสูงกว่ามารดาที่ทำงานนอกบ้าน

๒.๓ เปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนของครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน

สมมุติฐานในการศึกษาคือ "ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกันจะมีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกัน"

เพื่อทดสอบสมมุติฐานนี้ ผู้ศึกษาได้จำแนกฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ

ตาราง ๑๐ ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนเมื่อจำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว	N	ความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน			
		ΣX	$\bar{X}$	S^2	S
ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	๓๒	๓๑๒	๙.๗๕	๖๕.๖๔	๘.๑๐
ฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง	๓๓	๒๕๑	๗.๕๘	๑๕๓.๑๔	๑๒.๓๗
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	๕๑	๑๖๑๑	๓๑.๕๘	๗๒.๔๔	๘.๕๑

ผู้ศึกษาได้ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนของครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน โดยใช้ F - test เป็นค่าสถิติในการทดสอบ ปรากฏผลดังตาราง ๑๑

ตาราง ๑๑ ค่า F - test ของคะแนนเฉลี่ยความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก
ก่อนวัยเรียนของ ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	๒	๑๐๑๓๒.๔๒๘	๕๐๘๖.๒๑๔	๕๓.๒๒๕ **
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	๑๑๗	๑๑๑๗๑.๒๗๒	๙๕๔.๘๘๐	
รวม	๑๑๙	๒๑๓๐๓.๗		

$$** F_{.01} (2, 117) = 4.22$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง ๑๑ ปรากฏว่าครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน
มีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑
จึงได้ทดสอบต่อไปเพื่อดูว่าในกลุ่มครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน ๓-กลุ่มนี้ คู่ใด
มีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกัน โดยใช้ q - statistic
เป็นค่าสถิติในการทดสอบ ปรากฏผลการเปรียบเทียบในตาราง ๑๒

ตาราง ๑๒ ค่า q - statistic ของคะแนนเฉลี่ยความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู
เด็กก่อนวัยเรียนระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน
เป็นรายคู่

ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว	$\bar{X}$	ฐานะทางเศรษฐกิจ สูง	ฐานะทางเศรษฐกิจ ปานกลาง	ฐานะทางเศรษฐกิจ ต่ำ
		๕.๗๕	๑๓.๕๕๔	๓๑.๕๔๔
ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	๕.๗๕	—	๗.๗๘๕ **	๒๑.๘๓๔ **
ฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง	๑๓.๕๕๔		—	๑๓.๘๘๕ **
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	๓๑.๕๔๔			—
		$r = ๒$		$r = ๓$
$q .๘๘ (r, ๑๑๓)$		๓.๗๖		๕.๖๐
$\sqrt{\frac{MS_{error}}{n}} \cdot q .๘๘ (r, ๑๑๓)$		๕.๕๖๖		๖.๖๖๖

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง ๑๒ ปรากฏว่า ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำมีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนอย่างไม่มีเหตุผลสูงกว่าครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงและปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง มีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนอย่างไม่มีเหตุผลสูงกว่าครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

แสดงว่าความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนของมารดาแปรผกผันกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

๒.๔ เปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนของมารดา
ที่นับถือศาสนาแตกต่างกัน

สมมุติฐานในการศึกษาคือ "ครอบครัวที่นับถือศาสนาแตกต่างกันจะมีความเชื่อ
เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกัน"

เพื่อทดสอบสมมุติฐานนี้ ผู้ศึกษาได้จำแนกศาสนาของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดออกเป็น
๒ กลุ่ม คือ กลุ่มที่นับถือศาสนาอิสลาม กับกลุ่มที่นับถือศาสนาพุทธ และทดสอบความแตกต่างระหว่าง
ค่าเฉลี่ย โดยใช้ $t - test$ เป็นค่าสถิติในการทดสอบ ปรากฏผลการเปรียบเทียบดังแสดง
ในตาราง ๓

ตาราง ๓ ค่า $t - test$ ของคะแนนเฉลี่ยความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู
เด็กก่อนวัยเรียนของมารดาที่นับถือศาสนาแตกต่างกัน

ศาสนาของมารดา	N	ความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน				t
		ΣX	$\bar{X}$	S^2	S.	
ศาสนาอิสลาม	๒๔	๑๔๕๒	๒๕.๕๐	๑๑๑.๘๘	๑๐.๕๘	๕.๕๕๓**
ศาสนาพุทธ	๕๖	๒๔๒	๑๒.๑๗	๔๑.๘๖	๕.๕๘	

$$** t_{.05} (๑๔) = ๒.๖๑๗$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง ๓ ปรากฏว่ามารดาที่นับถือศาสนาอิสลามมีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกับมารดาที่นับถือศาสนาพุทธ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ย อาจสรุปได้ว่ามารดาที่นับถือศาสนาอิสลามมีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนอย่างไม่มีเหตุผลสูงกว่ามารดาที่นับถือศาสนาพุทธ

ตอนที่ ๓ เปรียบเทียบความถนัดของเด็กก่อนวัยเรียนเมื่อจำแนกตามเพศ

สมมุติฐานในการศึกษาคือ "เด็กหญิงจะมีความถนัดมากกว่าเด็กชาย"

เพื่อทดสอบสมมุติฐานนี้ ผู้ศึกษาได้จำแนกกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดออกเป็นกลุ่มเพศชาย และกลุ่มเพศหญิง ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความถนัดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ $t - test$ เป็นค่าสถิติในการทดสอบ ปรากฏผลการเปรียบเทียบ ดังแสดงในตาราง ๔

ตาราง ๔ ค่า $t - test$ ของคะแนนเฉลี่ยความถนัดของกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกัน

เพศ	N	ความถนัดของเด็กก่อนวัยเรียน				t
		ΣX	$\bar{X}$	S^2	S	
หญิง	๕๖	๕๓๗	๙.๕๘	๔๕.๖๓	๖.๗๗	๑.๘๕๔*
ชาย	๖๔	๕๒๕	๖.๗๐	๕๗.๗๕	๗.๕๙	

$$* t_{.05} (99) = ๑.๖๕๔$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง ๔ ปรากฏว่าเด็กหญิงมีความถนัดมากกว่าเด็กชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

จากการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องความถนัดของเด็กก่อนวัยเรียนนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาถึงรูปภาพที่เด็กก่อนวัยเรียนกลัวและเหตุผลที่เด็กกลัวรูปภาพเหล่านั้น

รูปภาพที่เด็กก่อนวัยเรียนชายและหญิงกลัว ดังแสดงในตาราง ๕

ตาราง ๑๕ จำนวนเด็กก่อนวัยเรียนชายและหญิง จำแนกตามความกลัว

รูปภาพ	ความกลัว				รวม	
	ชาย		หญิง		N	%
	N	%	N	%		
๑. เกี่ยวกับคน						
๑. คนป่า	๓๔	๒๔.๓	๔๔	๕๐	๘๒	๖๔.๓
๒. คนหน้าตาน่ากลัว	๓๕	๒๕.๒	๕๑	๕๒.๕	๘๖	๗๑.๗
๓. คนถืออาวุธ	๓๕	๒๒.๕	๔๕	๕๐.๔	๘๐	๗๓.๓
๒. เกี่ยวกับสัตว์						
๑. ช้าง	๓๒	๒๖.๗	๔๓	๓๕.๔	๗๕	๖๒.๕
๒. กิ้งก่อง	๓๕	๓๒.๕	๕๒	๕๓.๕	๘๗	๗๕.๕
๓. แมลง	๒๔	๒๐	๔๕	๕๐.๔	๖๙	๖๐.๔
๔. งู	๕๗	๓๕.๒	๕๐	๕๑.๖	๑๐๗	๘๐.๔
๕. กิ้งก่า	๓๔	๒๔.๓	๔๓	๓๕.๔	๗๗	๖๕.๑
๓. เกี่ยวกับสิ่งไม่มีชีวิต						
๑. คนตาย	๔๗	๓๕.๑	๕๑	๕๒.๕	๙๘	๘๑.๖
๒. หัวกระโหลก	๔๔	๔๐	๔๕	๕๐.๔	๘๙	๘๐.๔
๓. โครงกระดูก	๕๐	๔๑.๗	๕๒	๕๓.๓	๑๐๒	๘๕

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง ๑๕ ปรากฏว่าเด็กก่อนวัยเรียนชายมีความกลัวโครงกระดูกมากที่สุด รองลงมาคือ หัวกระโหลก งู คนตาย กิ้งก่อง คนถืออาวุธ คนหน้าตาน่ากลัว คนป่า กิ้งก่า ช้าง แมลง ตามลำดับ ส่วนเด็กก่อนวัยเรียนหญิงมีความกลัว กิ้งก่องและโครงกระดูกมากที่สุด รองลงมาคือ คนตาย คนหน้าตาน่ากลัว งู แมลง คนถืออาวุธ หัวกระโหลก คนป่า กิ้งก่า ตามลำดับ

จากการศึกษาเกี่ยวกับความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียนนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาถึงเหตุผลที่เด็กกลัวว่าการที่เด็กกลัวรูปภาพต่าง ๆ ที่ให้ดูนั้นเนื่องมาจากสาเหตุอะไร จากการรวบรวมเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างให้มา นำมาจัดเป็นสาเหตุของความกลัวได้ ๒ ประเภทคือ กลัวอันตรายและกลัวถูกหลอก ดังแสดงในตาราง ๑๖

ตาราง ๑๖ เด็กก่อนวัยเรียนชายและหญิง จำนวนความเห็นเหตุของความกลัว
(จำนวนคะแนนคิดเป็นเปอร์เซ็นต์)

เหตุผลที่กลัว	จำนวนคะแนนแยกตามเพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
กลัวอันตราย	๓๖.๔	๕๕.๘	๔๖.๒
กลัวถูกหลอก	๔.๐	๔.๘	๑๗.๘
รวม	๔๐.๔	๕๕.๖	๑๐๐

จากตาราง ๑๖ จะเห็นว่าเด็กชายและเด็กหญิงมีความกลัวอันตรายมากกว่ากลัวถูกหลอก

สาเหตุของความกลัวนั้นอาจแยกออกได้ดังนี้

๑. การกลัวอันตราย ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง กลัวถูกกัด ถูกฆ่า ถูกบีบคอ ถูกกิน ถูกทำร้าย ฯลฯ โดยที่เด็กกลัวถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้นในขณะนั้น ไม่ได้นึกถึงว่าจะจะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต

๒. การกลัวถูกหลอก ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง กลัวถูกหลอกหลอนเมื่อไปพบกับสิ่งที่กลัว

จากการสอบถามถึง ความกลัวของเด็กว่าเมื่อสิ่งใดมากระตุ้นให้เด็กกลัว ส่วนใหญ่ตอบว่ากลัวด้วยตนเองไม่มีใครบอก มีเพียง ๓.๓ % ที่บอกว่ากลัวเนื่องจากคำบอกเล่าของบิดามารดาญาติพี่น้อง และจากโทรทัศน์

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

๑. เด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกัน มีความกลัวไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่วางไว้ (สมมุติฐานข้อ ๑)

๒. ครอบครัวที่มีความแตกต่างกันทางด้านระดับการศึกษา สถานภาพการทำงาน ฐานะทางเศรษฐกิจ ศาสนา มีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ ๒, ๓, ๔, ๕

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่เกี่ยวกับระดับการศึกษาของมารดา พบว่า มารดาที่ไม่ได้รับการศึกษามีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนอย่างไม่มีเหตุผลสูงกว่ามารดาที่มีการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไป และประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และมารดาที่มีการศึกษาชั้นประถมศึกษาที่มีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนอย่างไม่มีเหตุผลสูงกว่ามารดาที่มีการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

มารดาที่ทำงานในบ้านมีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนอย่างไม่มีเหตุผลสูงกว่ามารดาที่ทำงานนอกบ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่เกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวพบว่า ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ มีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนอย่างไม่มีเหตุผลสูงกว่าครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง และปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางมีความเชื่ออย่างไม่มีเหตุผลเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนสูงกว่าครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

มารดาที่นับถือศาสนาอิสลามมีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนอย่างไม่มีเหตุผลสูงกว่ามารดาที่นับถือศาสนาพุทธ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๓. เด็กหญิงมีความกลัวมากกว่าเด็กชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ ๖

สรุปผล วิจารณ์ และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

๑. เพื่อศึกษาว่าเด็กก่อนวัยเรียนที่ครอบครัวมีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันจะมีความกลัวแตกต่างกันอย่างไร
๒. เพื่อศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนของ ครอบครัวที่มีความแตกต่างกันในด้านระดับการศึกษา สถานภาพการทำงานฐานะทางเศรษฐกิจ ศาสนา
๓. เพื่อศึกษาว่าเด็กชายและเด็กหญิงจะมีความกลัวแตกต่างกันหรือไม่

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนิสิตนิสิตของ เด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในอำเภอเมืองและอำเภอยะหา จังหวัดยะลา จำนวน ๖๐ คน อำเภอเมือง และอำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี จำนวน ๖๐ คน และเด็กก่อนวัยเรียน (อายุ ๒ - ๖ ปี) ที่เป็นบุตรของ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๒๐ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

๑. แบบสอบถามรายละเอียดส่วนตัว
 ๒. แบบสอบถามความเชื่อของนิสิตนิสิตเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน
มีค่าความเชื่อมั่น ๐.๘๓๓
 ๓. แบบทดสอบความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียน มีค่าความเชื่อมั่น ๐.๘๗๖
- เครื่องมือทั้ง ๓ ชนิดนี้ ผู้ศึกษารวบรวมขึ้นเองตามกระบวนการสร้างเครื่องมือวัดทางจิตวิทยา

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามความเชื่อของบิดามารดาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน และให้คะแนนความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียนจากรูปภาพตามเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละชุด

๒. หากคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์ของคะแนนความเชื่อของบิดามารดาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน เพื่อแยกประเภทความเชื่อของบิดามารดาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน

๓. จัดแยกคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามความเชื่อของบิดามารดาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนออกตามระดับการศึกษาของมารดา สถานภาพการทำงานของมารดา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และศาสนาของมารดา

๔. จัดแยกคะแนนความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียนออกไปตามเพศของเด็ก

๕. หาค่าสถิติพื้นฐาน

- คะแนนเฉลี่ย (Mean)
- ค่าความแปรปรวน (Variance)
- ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๖. ใช้ F - test แบบ Simple Randomized Design วิเคราะห์ความแปรปรวนของความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียนของครอบครัวที่มีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกัน

๗. ใช้ F - test แบบ Simple Randomized Design วิเคราะห์ความแปรปรวนของความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนของครอบครัวที่มีความแตกต่างกันทางด้านระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ

๘. ใช้ q - Statistics (Studentized Range Statistics) ของ Newman - Keuls เพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายคู่ เมื่อ F - test มีนัยสำคัญทางสถิติ

๕. ใช้ t - test ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความเชื่อของบิดามารดา เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนของ ครอบครัวที่มีความแตกต่างกันทางด้านสภาพการทำงาน ศาสนา

๑๐. ใช้ t - test ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความกลัวของเด็กชาย และเด็กหญิง

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังนี้

๑. การเปรียบเทียบความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกัน พบว่า

เด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกัน มีความกลัวแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือเด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันมีความกลัวไม่แตกต่างกัน

๒. การเปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนของครอบครัวที่มีความแตกต่างกันทางด้านระดับการศึกษา สถานภาพการทำงาน ฐานะทางเศรษฐกิจ และศาสนา พบว่า

๒.๑ ครอบครัวที่มารดา มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ หลังจากนั้นได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ครอบครัวที่มารดาไม่ได้รับการศึกษามีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนอย่างไม่มีเหตุผลสูงกว่ามารดาที่มีการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไป และประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ มารดาที่มีการศึกษาชั้นประถมศึกษา มีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนอย่างไม่มีเหตุผลสูงกว่ามารดาที่มีการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๒.๒ มารดาที่ทำงานในบ้านมีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน
อย่างไม่มีเหตุผลสูงกว่ามารดาที่ทำงานนอกบ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๒.๓ ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกันมีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู
เด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ หลังจากนั้นได้ทำการทดสอบความ
แตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำมีความเชื่อเกี่ยวกับการ
อบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนอย่างไม่มีเหตุผลสูงกว่าครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงและปาน
กลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางมีความเชื่อ
เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูอย่างไม่มีเหตุผลสูงกว่าครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๒.๔ มารดาที่นับถือศาสนาอิสลามมีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัย
เรียนอย่างไม่มีเหตุผลสูงกว่ามารดาที่นับถือศาสนาพุทธ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๓. การเปรียบเทียบความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียน โดยจำแนกตามเพศ พบว่า
เด็กหญิงมีความกลัวมากกว่าเด็กชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

อภิปรายผล

๑. การเปรียบเทียบความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีความเชื่อเกี่ยวกับ
การอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน พบว่า

เด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัย
เรียนแตกต่างกันมีความกลัวไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ผู้ศึกษามีความเห็น
ว่าการที่ผลการศึกษาเป็นดังนี้ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นเด็กก่อนวัยเรียนที่
อยู่ในชนบท การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาในชนบท มักจะปล่อยให้เด็กออกไปเล่นนอกบ้านหรือ
บริเวณใกล้เคียงบ้านมากกว่าเด็กในเมือง ทั้งนี้เนื่องจากสภาพธรรมชาติและสภาวะความเป็นอยู่
ที่แตกต่างกัน จึงทำให้เด็กมีประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเองทำให้เกิดการเรียนรู้ความกลัวขึ้นมา
จากการศึกษาคั้งนี้พบว่า เหตุผลที่เด็กให้เกี่ยวกับสิ่งที่กลัวนั้น ส่วนใหญ่เป็นความกลัวที่เกิดจาก
ตนเอง โดยไม่ได้รับคำบอกเล่าจากผู้อื่น มีเพียง ๑๓.๓ % ที่บอกว่าเหตุผลของความกลัวเนื่อง
จากคำบอกเล่าจากผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของสถาบันระหว่างชาติสำหรับการศึกษาว่าเรื่องเด็ก

เกี่ยวกับแหล่งกำเนิดของความกลัวเป็นบางส่วนที่พบว่าความกลัวเกิดจาก

๑. ประสบการณ์โดยตรง หมายถึง การที่เด็กเคยเผชิญหรือเคยพบปะกับสิ่งที่กลัวด้วยตนเอง และการเรียนรู้จากประสบการณ์ว่าสิ่งนั้น ๆ มีอันตรายหรือเป็นสิ่งที่คุกคามความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยของตน

๒. จินตนาการของเด็กเอง หมายถึง การที่เด็กนึกคิดเอาเองว่าสิ่งนั้นสิ่งนี้เป็นสิ่งที่น่ากลัว โดยที่ไม่เคยมีประสบการณ์พบเห็น หรือเคยมีคนบอกเล่าแต่อย่างใด

และจากการศึกษาของ มาร์ค (Marks, ๑๙๖๔ : ๑๓) พบว่า โดยทั่วไปแล้วความกลัวก็เหมือนกับพฤติกรรมอื่นที่พัฒนามาจากปฏิสัมพันธ์ (interaction) กับประสบการณ์

๓ ชนิดคือ

๑. กรรมพันธุ์

๒. วุฒิภาวะ

๓. การเรียนรู้จากตัวเองและประสบการณ์ทางสังคม

นักจิตวิทยาเชื่อว่าครอบครัวที่มีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกัน เด็กจะมีความกลัวแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้กระทำกับกลุ่มตัวอย่างเพียงจำนวนน้อย และเป็นกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในชนบท ซึ่งเด็กเผชิญกับประสบการณ์ที่ทำให้เกิดความกลัวโดยตรง ความกลัวของเด็กในชนบทจึงแตกต่างจากเด็กที่อยู่ในเมือง นอกจากนั้นในการศึกษาค้นคว้านี้อาจเกิดความคลาดเคลื่อน (error) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เนื่องจากการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ถือศาสนาอิสลาม ผู้ศึกษาต้องใช้ถามเป็นสื่อกลาง ซึ่งอาจทำให้ผลที่ได้แตกต่างกันไปจากกลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาพุทธไม่มากนักน้อย ความคลาดเคลื่อนอีกอย่างหนึ่งคือ รูปภาพที่นำมาใช้ในการศึกษาความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียน อาจจะช่วยให้เกิดความกลัวแก่เด็กแต่ละคนแตกต่างกัน

๒. การเปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนของครอบครัวที่มีความแตกต่างกันทางด้านระดับการศึกษาของมารดา สถานภาพการทำงานของมารดา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และศาสนาของมารดา พบว่า

๒.๑ มารดาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ โดยพบว่า มารดาที่ไม่ได้รับการศึกษามีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนอย่างไม่มีเหตุผลสูงกว่ามารดาที่มีการศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาและสูงกว่า และประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐ มารดาที่มีการศึกษาชั้นประถมศึกษา มีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนอย่างไม่มีเหตุผลสูงกว่า มารดาที่มีการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาและสูงกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐ ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ผู้ที่มีการศึกษาสูงย่อมมีความรู้ทางวิทยาศาสตร์และความรู้ทางค่านต่าง ๆ มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาคำ การที่จะเชื่อในสิ่งหนึ่งสิ่งใดก็ย่อมจะพิจารณาแล้วว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่มีความเหตุผลตามหลักวิทยาศาสตร์ การเชื่อหรือไม่ ซึ่งตรงข้ามกับผู้ที่มีการศึกษาคำหรือไม่ได้รับการศึกษาจะมีความเชื่ออย่างไม่มี เหตุผลอยู่มาก และมักจะรับถ่ายทอดความเชื่อจากผู้ใหญ่ที่อยู่ในครอบครัวของตน ซึ่งสอดคล้องกับ ความเห็นของ ภิกขุ โฏ จิตธรรม (๒๕๖๔ : ๕๔) ที่พูดถึงความเชื่อว่าการเชื่อต่าง ๆ จะเสื่อมไป เมื่อความเจริญทางวิทยาศาสตร์มาถึง เพราะมนุษย์ที่เข้าใจวิทยาศาสตร์รู้ว่าสิ่งที่เป็นธรรมชาติ ทั้งหลายเกิดแต่เหตุและเหตุมันคืออะไร สามารถพิสูจน์ให้เห็นจริงได้

๒.๒ มารดาที่ทำงานในบ้านมีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน อย่างไม่มีเหตุผลสูงกว่ามารดาที่ทำงานนอกบ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐ ทั้งนี้อาจเกิด เนื่องจากมารดาที่ทำงานนอกบ้านได้ออกไปพบปะกับบุคคลภายนอก และมีประสบการณ์มากขึ้น แนวคิดและความประพฤติปฏิบัติในค่านต่าง ๆ ย่อมคล้อยตามไปกับสังคมภายนอกที่มีการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว และมีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ การออกไปทำงานนอกบ้านทำให้มีการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลอื่นในเรื่องต่าง ๆ เช่น การอบรมเลี้ยงดูบุตร การรับประทานอาหาร ความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น จึงทำให้ความเชื่อที่เกยปฏิบัติและยึดถือกันมาแต่เดิม เปลี่ยนแปลงไป ส่วนมารดาที่ทำงานในบ้าน ชีวิตประจำวันส่วนใหญ่จะอยู่ภายในบ้านมีการพบปะ สัมผัสกับบุคคลภายนอกน้อย จึงมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและได้รับความคิดแปลก ๆ ใหม่ ๆ น้อย มักจะยึดถือแนวความคิดความเชื่อที่ปฏิบัติกันมาแต่เดิมเป็นหลักในการดำรงชีวิต ดังนั้นผู้ศึกษา คิดว่า สิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุที่ทำให้มารดาที่ทำงานนอกบ้านมีความเชื่อเกี่ยวกับการ อบรมเลี้ยงดูเด็ก ก่อนวัยเรียนแตกต่างจากมารดาที่ทำงานในบ้าน

๒.๓ ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกันมีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ โดยได้พบว่าครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำมีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนอย่างไม่มีเหตุผลสูงกว่าครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงและปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางมีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนอย่างไม่มีเหตุผลสูงกว่าครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

ผลการศึกษาสอดคล้องกับความคิดเห็นของเซียร์ส (Sears, ๑๙๕๓ : ๑๑) ในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูบุตรที่ว่า แบบแผนของการอบรมเลี้ยงดูบุตรแตกต่างกันไปตามศาสนา วัฒนธรรม ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละครอบครัว ในเรื่องนี้ ดูวาล (Duvall, ๑๙๕๖ : ๑๐๓) ทำการค้นคว้าโดยการสัมภาษณ์มารดาในมลรัฐชิคาโก พบว่า มารดาในระดับกลางจะแสดงทัศนคติต่อการอบรมเลี้ยงดูบุตรว่า มารดาที่ดีคือผู้ที่รักบุตร มีความเข้าใจในบุตร สามารถแนะนำให้บุตรได้กระทำการต่าง ๆ ได้ด้วยความรักและความเข้าใจ และบุตรที่ดีก็คือเด็กที่มีความสุข มีสุขภาพดี มีความใฝ่ใจในการเรียนและมีความรัก และความไว้วางใจต่อบิดามารดา ส่วนมารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมระดับต่ำจะแสดงทัศนคติในการอบรมเลี้ยงดูบุตรว่า บิดามารดาที่ดีคือผู้ที่ดูแลบ้านสะอาดเรียบร้อย เลี้ยงดูบุตรให้ได้รับสนองความต้องการทางร่างกายอย่างสมบูรณ์ และบุตรที่ดีก็คือเด็กที่เคารพนับถือและเชื่อฟังบิดามารดา ส่วนผลของ อีริกสัน (Erikson อ้างจาก Brody, ๑๙๕๖ : ๘๖) ได้ศึกษาพบว่า มารดาในระดับกลางโดยทั่วไปมีความเชื่อดีในเรื่องการฝึกนิสัยของเด็กและอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่เด็กได้พบเห็น รวมทั้งเน้นในเรื่องให้เด็กรู้จักรับผิดชอบตัวเอง มากกว่ามารดาในระดับต่ำ

และการที่ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกันมีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำต้องทำงานหาเงิน และไม่มีเวลาสนใจกับสิ่งต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น ความรู้ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับ

การอบรมเลี้ยงดูเด็ก จึงยังคงยึดถือแนวความคิดแบบเดิมอยู่ ส่วนครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงขึ้นมีโอกาสดูแลบุคคลภายนอก และมีเวลาในการติดต่อสังสรรค์ หรือได้รับความรู้ใหม่ ๆ ที่ก้าวหน้าทางด้านต่าง ๆ มากกว่าครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงจึงมีแนวโน้มแนวความคิดที่เปลี่ยนไปจากเดิม ความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเด็กที่ยึดถือมาแต่เดิมก็เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อม ซึ่งตรงกับความเห็นของ อานนท์ อาภาภิรม (๒๕๑๕ : ๑๖๖ - ๑๖๗) ที่กล่าวถึงการแบ่งวิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรตามฐานะเศรษฐกิจและสังคมออกเป็น ๓ พวกคือ

๑. การอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวที่ยากจน วิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวประเภทนี้มักปล่อยปละละเลย เพราะทั้งพ่อและแม่ต่างหากินตัวเป็นเกลียวจึงไม่ค่อยมีเวลาเอาใจใส่ต่อการอบรมเลี้ยงดูมากนัก พ่อแม่มักจะถือคติว่า "ลูกจะดีหรือไม่ก็สู้กับบุญกรรมของเด็ก" อย่างไรก็ตามก็มีครอบครัวที่ยากจนจำนวนไม่น้อยที่พยายามอบรมเลี้ยงดูเป็นอย่างดี แต่ก็มีที่จะประนีประนอมหรือซัดเซของบางประการ เช่น สิ่งแวดล้อมในละแวกบ้านและเพื่อนเล่นอาจชักนำไปสู่ทางที่ไม่ดีได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เหลือวิสัยที่พ่อแม่จะแก้ไขได้ เพราะฉะนั้นเด็ก ๆ ที่มาจากครอบครัวที่ยากจนจึงมักเป็นปัญหายุ่งยากของสังคม เพราะเด็ก ๆ ไม่ได้รับการเอาใจใส่อบรมอย่างเพียงพอ ตลอดจนไม่ได้รับความรักความเมตตาจากพ่อแม่

๒. การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวชนชั้นกลาง ครอบครัวประเภทนี้ย่อมมีโอกาหรือเวลาที่เอาใจใส่อบรมสั่งสอนลูก ๆ ได้ดีกว่าครอบครัวที่ยากจน ทั้งพ่อและแม่ก็อยู่ในฐานะที่จะสรรหาสิ่งต่าง ๆ มาบำเรอความต้องการของเด็ก ๆ ซึ่งอยู่ในวัยที่อยากรู้อยากเห็น การอบรมของชนชั้นกลางมักเน้นในเรื่องของความเป็นระเบียบ โดยถือคติว่า "เด็กก็อยู่ที่การอบรมสั่งสอน" เมื่อเด็กเติบโตขึ้นก็นิยมวางแผนการศึกษาให้แก่เด็กและพยายามสนับสนุนให้ลูก ๆ ได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนในชั้นสูง ๆ

๓. การอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวชนชั้นสูง ครอบครัวประเภทนี้ให้ความเอาใจใส่แก่เด็กเป็นอย่างดีทั้งในด้านการศึกษายุทธศาสตร์ และการอบรมสั่งสอน อย่างไรก็ตามก็ปรากฏอยู่เสมอว่าเด็กบางคนที่มีมาจากครอบครัวของชนชั้นสูงมีความประพฤติไม่สู้จะเรียบร้อย ซึ่งเชื่อกันว่าอาจเป็นเพราะได้มีการตามใจเด็กมากเกินไปจนกระทั่งกลายเป็นเด็กเสีย

๒.๔ ในเรื่องของศาสนาซึ่งพบว่าชาวคาทอลิกที่นับถือศาสนาอิสลามมีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนอย่างไม่มีเหตุผลสูงกว่าชาวคาทอลิกที่นับถือศาสนาพุทธ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งตรงกับผลการศึกษานี้ของ เซียร์ส (Sears, ๑๙๕๗ : ๔๒๗) ที่พบว่าความแตกต่างกันในศาสนาทำให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรต่างกัน และสัททวิชส์ พงศ์ไพบุลย์ (๒๕๑๔ : ๗๖) ได้ศึกษาเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีของศาสนาอิสลาม ได้ให้ความความคิดเห็นไว้ว่า ชาวไทยใน ๔ จังหวัดภาคใต้ ได้แก่ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล มีวัฒนธรรมต่างกันออกไปจากจังหวัดอื่น ๆ เพราะชาวพื้นเมืองโดยมากนับถือศาสนาอิสลาม จึงมักปฏิบัติตนอย่างเคร่งครัดตามคำสอนของศาสนาอิสลามแบบเดียวกับมุสลิมทั่วโลก ... ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวไทยอิสลามใน ๔ จังหวัดภาคใต้จึงมีแต่ประเพณีดั้งเดิมยุคก่อนศาสนาอิสลาม คือประเพณีที่สืบเนื่องมาแต่วัฒนธรรมฮินดู และวัฒนธรรมไทยที่ไม่ขัดกับหลักศาสนาอิสลามเท่านั้น และจากการศึกษาของ ขจรกิจย์ บุรุษพัฒน์ (๒๕๑๔ : ๖๑) พบว่า ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูล) มีความคล้ายคลึงกับวัฒนธรรมของชาวมลายูเซีย ทั้งนี้ อาจจะเป็นอย่างอยู่ห่างไกลจากศูนย์กลางของวัฒนธรรมไทยคือ เมืองหลวง หรืออยู่ห่างไกลเพื่อนบ้านชาวไทยด้วยกันมาก แต่ไปอยู่ใกล้กับประเทศที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกันไทย โดยเฉพาะเกี่ยวกับศาสนา ภาษาพูด การสมรส การทำมาหากิน มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันและคล้ายคลึงกันมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งศาสนาอิสลามมีอิทธิพลต่อวิถีทางการดำเนินชีวิตของชาวไทยมุสลิมเป็นอย่างมาก แทบจะกล่าวได้ว่าศาสนาอิสลามกำหนดวิถีปฏิบัติของชาวไทยมุสลิมไว้ตั้งแต่เกิดจนตายทีเดียว ขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมนี้เป็นเครื่องกำหนดพฤติกรรมของสังคม และมีอิทธิพลเหนือการกระทำใด ๆ ของบุคคลในสังคมนั้น เป็นเครื่องหมายแสดงความเป็นพวกพ้องเดียวกัน เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวกลุ่มให้มีความผูกพันกัน อย่างมั่นคง

ครอบครัวยุคนี้นับถือศาสนาอิสลาม และครอบครัวยุคนี้นับถือศาสนาพุทธ มีขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และความเชื่อที่แตกต่างกัน ย่อมจะมีวิถีให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรแตกต่างกัน ไปตามความเชื่อที่ตนได้รับการถ่ายทอดมา จากการที่ผู้ศึกษาได้ออกไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง นั้น ทำให้ได้ใกล้ชิดกับชาวไทยอิสลามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพอสมควร และได้สังเกตเห็นว่าชาวไทยอิสลาม ใน ๔ จังหวัดภาคใต้ยังมีความเป็นอยู่แบบเก่า ยึดถือขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมดั้งเดิม ของตนอยู่มาก และชีวิตความเป็นอยู่จะมีความแตกต่างจากชาวไทยพุทธอย่างเห็นได้ชัด ทั้งทางด้าน ลักษณะบ้านเรือนที่อยู่อาศัย การแต่งกาย การรับประทานอาหาร และการอบรมสั่งสอน ดังนั้น ครอบครัวยุคนี้นับถือศาสนาอิสลาม กับครอบครัวยุคนี้นับถือศาสนาพุทธ จึงมีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกัน

๓. การเปรียบเทียบความฉลาดของเด็กก่อนวัยเรียน โดยจำแนกตามเพศ พบว่า

เด็กหญิงมีความฉลาดมากกว่าเด็กชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งตรงกับ ผลการศึกษานี้ของ โฮล์มส์ (Holmes (๑๙๓๔) อ้างจาก Landreth, ๑๙๙๓ : ๓๒๕ - ๓๓๑) ที่ทำการทดลองกับเด็ก ๑๕ คน อายุ ๒ - ๖ ปี โดยให้เผชิญกับสถานการณ์ ๔ อย่าง คือ การถูกทิ้งให้อยู่คนเดียว การขาดการประคับประคอง หรือถูกทอดทิ้งทันทีทันใด ห้องมืด คนแปลกหน้าที่สูง เสียงกึ่ง ฐู สุนัขใหญ่ เมื่อเปรียบเทียบการตอบสนองของเด็กชายและเด็กหญิง ๒๕ คน ที่เลือกมาในอายุเท่ากัน เด็กหญิงแสดงความฉลาดมากกว่าเด็กชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ต่อมา แพรต (Pratt (๑๙๔๕) อ้างจาก Landreth, ๑๙๙๓ : ๓๓๑) ได้ศึกษาความฉลาดในเด็กหญิงและเด็กชาย โดยการรายงานของพ่อแม่ถึงความฉลาดของเด็กแต่ละตัว พบว่าเด็กหญิงฉลาดเฉลียว และเฉลียวมากกว่าเด็กชาย แต่ แพรต ไม่ได้ศึกษาถึงอิทธิพลของวัฒนธรรมว่ามีผลต่อความแตกต่างทางเพศที่เกี่ยวกับความฉลาดหรือไม่ ผู้ศึกษามีความเห็นว่าสาเหตุที่ทำให้เด็กเกิดความฉลาดขึ้น เนื่องจาก

๑. การที่เด็กมีประสบการณ์โดยตรงกับสิ่งที่กลัว ได้เห็นสิ่งที่ทำให้เกิดความกลัว เคย ได้รับอันตราย หรือถูกคุกคามจากสิ่งนั้น

๒. คำบอกเล่าของผู้อื่น การดู, หลอก การเห็นสิ่งที่น่ากลัวจากโทรทัศน์และภาพยนตร์

สำหรับเรื่องความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียนนั้น ในสังคมไทยการที่เด็กหญิงมีความกลัวมากว่าเด็กชายนั้นอาจเนื่องมาจาก การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาด้วย ทั้งนี้เพราะในสังคมไทยนี้ แนวโน้มนั้นจะอบรมเลี้ยงดูให้เด็กหญิงเป็นเพศที่อ่อนแอกว่าเด็กชาย ลักษณะการเล่น ของเล่น การแต่งกาย นิสัย การฝึกหัดอื่น ๆ บิดามารดาจะให้แก่เด็กหญิงและเด็กชายแตกต่างกัน โดยจะเน้นให้เด็กชายมีความอดทนกล้าหาญมากกว่าเด็กหญิง ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูเช่นนี้มีผลต่อบุคลิกภาพของเด็กทำให้เด็กหญิงมีความกลัวมากกว่าเด็กชาย

ผู้ศึกษาเห็นว่า บิดามารดาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กควรจะได้หาทางป้องกันไม่ให้เด็กเกิดความกลัวเกินกว่าเหตุ ซึ่งจะเป็นการบั่นทอนสุขภาพจิตของเด็กก่อให้เกิดผลเสียต่อการปรับตัว และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก เจอร์ซิลด์ เทลฟอร์ด และซอว์เรย์ (Jersild, Telford and Sawrey, ๑๙๒๕ : ๓๓๖) ได้เสนอความคิดเห็นในการช่วยเหลือเด็กให้ปราศจากความกลัวดังต่อไปนี้ ถ้าเด็กกลัวผู้ใหญ่ต้องไม่มองว่าเป็นสิ่งธรรมดาของการเฉพาอย่าง แต่ต้องพยายามค้นหาเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดความกลัว พ่อแม่ควรช่วยเด็กให้ต่อสู้กับความกลัวโดยวิธีการต่อไปนี้

๑. อธิบายสถานการณ์ พยายามให้เด็กตระหนักว่าไม่มีสิ่งที่ต้องกลัว วิธีนี้บางครั้งเป็นการช่วยเหลือถ้าหากการอธิบายนั้นมีเหตุผลเกี่ยวกับความกลัวของเด็ก แต่บางครั้งอาจก่อให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดีถ้าหาก "การอธิบาย" นั้นก่อให้เกิดผลในทางที่เป็นสิ่งมกมายต่อเด็ก

๒. ให้ตัวอย่างของการไม่มีความกลัว ตัวอย่างจะเป็นสิ่งที่รับรองเด็กว่าผู้อื่นจะป้องกันเขาและช่วยให้เขาทราบความจริงว่าความกลัวของเขาไม่มีเหตุผล

๓. พยายามกำหนด "เงื่อนไขทางบวกขึ้นมาใหม่" โดยแสดงสิ่งเร้าที่ทำให้เกิดความกลัวร่วมกับสิ่งเร้าที่น่าดึงดูดใจ หรือที่อ่อนโยน

๔. ให้เด็กมีความเชื่อมั่นในความสามารถของเขาที่จะเผชิญกับสถานการณ์ที่จะทำให้เขาเกิดความกลัว โดยพ่อแม่เป็นผู้คอยช่วยเหลือ เช่น ให้เด็กมีความคุ้นเคยกับสถานที่ที่เป็นเพื่อนเด็ก /๑

ข้อเสนอแนะ

๑. การศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนว่ามีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น ๆ หรือไม่ เช่น สถิติปัญญาของเด็ก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็ก เป็นต้น
๒. การศึกษาความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียน โดยศึกษาถึงความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น ๆ เช่น สถิติปัญญา ถิ่นที่อยู่ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
๓. การศึกษาพัฒนาการของความกลัว ว่าแต่ละขั้นตอนมีความแตกต่างกันอย่างไร
๔. การศึกษาครั้งนี้กระทำกับกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ใน ๔ จังหวัดภาคใต้เท่านั้น ดังนั้นจึงน่าจะได้มีการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ในจังหวัดอื่น ๆ เพื่อผลการศึกษจะได้นำไปใช้ได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น.

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

การเคหะแห่งชาติ กองเช่าซื้อ ฝ่ายจัดการทรัพย์สิน "โครงการเคหะสงเคราะห์ปี ๒๕๒๐"

แบบบ้านของการเคหะ โรงพิมพ์พิตรการพิมพ์จำกัด, ๒๕๒๐ (ใบแทรก)

ชัชกรชัย บุรุษพัฒน์ ไทยมุสลิม สำนักพิมพ์แพรววิทยา ๒๕๑๙, ๕๓๐ หน้า.

เปรมปรีดิ์ ศกุนะสิงห์ ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่มีอำนาจลึกลับเหนือธรรมชาติของเด็ก

ในโรงเรียนประถมศึกษาวิทยาลัยครูแห่งหนึ่ง ปริญฐานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร ๒๕๐๔, ๔๐ หน้า.

นวลศิริ เปาโรหิตย์ จันทมาศ ปรีชยานุช และอรทัย ชื่นมนะย์ จิตวิทยาพัฒนาการ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง ๒๕๑๔, ๓๓๔ หน้า.

นิพนธ์ จิตต์ภักดิ์ "เด็กกลัวครู" วารสารแนะแนว ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๔๕ : ๖ - ๘
มิถุนายน - กรกฎาคม ๒๕๑๙.

ไพฑูรย์ เครือแก้ว ลักษณะสังคมไทย โรงพิมพ์เลียงเชียงจงเจริญ ๒๕๑๓, ๑๔๒ หน้า.

ปิฎกโชติ จิตต์ธรรม "ความเชื่อ" วารสารรวมคำแหง ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๒ : ๔๔ - ๗๒
กรกฎาคม ๒๕๑๔.

ปิฎกโชติ จิตต์ธรรม "รายงานการสัมมนากลุ่มย่อย กลุ่มที่ ๒ เรื่องความเชื่อของชาวปักษ์ใต้
และมลายู" วารสารรวมคำแหง ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๒ : ๑๔๔ - ๑๕๓ กรกฎาคม ๒๕๑๔.

ยัง พิชยาคม และสนิทศักดิ์ สนิทศักดิ์, ว่าที่ ร.ต. จิตวิทยาว่าความปัดหัวเด็ก
โอเคเอ็นสโตร์ ๒๕๐๔, ๑๖๔ หน้า.

ล้วน สายยศ และอังคณา คันธีรัตนานนท์ สถิติวิทยาทางการศึกษา สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช
๒๕๑๕, ๒๔๐ หน้า.

สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก ความกลัวของเด็กไทย (รายงานการวิจัย ฉบับที่ ๖)
โรงพิมพ์คุรุสภา ๒๕๐๙, ๑๐๕ หน้า.

สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ จิตชวามานักโต้ สำนักพิมพ์ก้าวหน้า ๒๕๑๒, ๒๑๐ หน้า.

สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ "ชนกรรมนิยมไทยนักโต้" วารสารรวมคำแหง ปีที่ ๒
ฉบับที่ ๒ : ๗๓ - ๘๑ กรกฎาคม ๒๕๑๔.

สุชา และสุรางค์ จันทน์เอม จิตวิทยาเด็ก แพรวพินทยา ๒๕๑๖, ๒๗๕ หน้า.

สุชา และสุรางค์ จันทน์เอม ปัญหาเด็กและวัยรุ่น โอเคียนส์โตร์ ๒๕๑๑, ๑๕๓ หน้า.

ศรีเรือน แก้วกังวาล จิตวิทยาพัฒนาการ แพรวพินทยา ๒๕๑๔, ๑๓๓ หน้า.

อานนท์ อากาภิรม มนุษย์กับสังคม : สังคมและวัฒนธรรมไทย โรงพิมพ์บำรุงนุกกลกิจ
๒๕๑๕, ๓๕๓ หน้า.

Bowley, Agatha H., The Natural Development of the Child, E. & S. Livingstone Ltd., Edinburgh and London, 1957, 206 pp.

Brody, Sylvia, Pattern of Mothering, International Universities Press, Inc., New York, 1956, 417 pp.

Candland, Douglas K., Emotion : Bodily Change, D. Van Nostrand Company, Inc., U.S.A. 1962, 263 pp.

Duval, E.M., "Conception of Parenthood" American Journal of Sociology, Vol.52, 1946.

Edward, Allen L., Techniques of Attitude Scale Construction, Appleton - Century - Crofts, Inc., New York, 1957, 256 pp.

Ferguson, George A., Statistical Analysis in Psychology and Education, McGraw - Hill Book Co., New York, 1971, 492 pp.

Fishbein, Martin, Ajzen, Icek, Belief, Attitude, Intention, and Behavior : An Introduction Theory and Research, Addison - Wesley Publishing Company, Philippines, 1975, 578 pp.

Ginsberg, Mitchell, Mind and Belief : Psychological Ascription and the concept of belief, Humanities Press, Inc., U.S.A., 1972, 167 pp.

Glass, Gene V., and Stanley, Julian C., Statistical Methods in Education and Psychology, New Jersey : Prentice - Hall, Inc., 1970, 596 pp.

- Hostler, Phyllis, The Child's World, Penguin Book Ltd, England, 1969, 203 pp.
- Hurlock, Elizabeth B., Developmental Psychology, McGraw - Hill Book Company, Inc., New York, Toronto, London, 1959, 645 pp.
- Ilg, Frances L., Ames, Louise Bates., Child Behavior, Dell Publishing Co., Inc., U.S.A., 1962, 384 pp.
- Isard, Carroll F., The Face of Emotion, Meredith Corporation, U.S.A., 1971, 468 pp.
- Jersild, Arthur T., Telford, Charles W., Sawrey, James M., Child Psychology, Prentice - Hall Inc., Englewood Cliffs, New Jersey, U.S.A., 1975, 588 pp.
- Landreth, Catherine, Early Childhood, Alfred A. Knopf, Inc., New York, 1967, 388 pp.
- Lindquist, E.F., Design and Experiments in Psychology and Education, Houghton Mifflin, Boston, 1956, 393 pp.
- Marks, Isaac M., Fears and Phobias, R.J. Acford, Ltd., Great Britain, 1969, 320 pp.
- Magnusson, David, Test Theory, Addison - Wesley Publishing Company, Stockholm, 1967, 270 pp.
- McCandless, Boyd R., Children Behavior and Development, Holt, Rinehart and Winston, Inc., U.S.A., 1967, 671 pp.
- Mussen, Paul Henry, Conger, John Janeway, Kagan, Jerome, Reading in Child Development and Personality, Harper & Row, Publishers, New York, Evanston and London, 1965, 480 pp.
- Rokeach, Milton, Beliefs Attitudes and Values, Jessey - Bass Inc., San Francisco, 1970, 214 pp.
- Rose, Jerry D., Introduction to Sociology, Rand Mc Nally & Company, U.S.A., 1971, 438 pp.
- Scheibe, Karl E., Beliefs and Values, Holt, Rinehart and Winston, Inc., U.S.A., 1970, 159 pp.

- Sears, Robert R., Maccoby, Eleanor E., and Levin, Harry, Pattern of Child - Rearing, Row & Peterson and Company, New York, 1957, 549 pp.
- Shaffer, Laurance Frederic, Shoben, Edward Joseph, The Psychology of Adjustment, Houghton Mifflin Company, Boston, U.S.A., 1956, 672 pp.
- Textor, Robert B., Manual for the Rural Community Worker in Thailand, Bangkok, Dept. of Health, 1958, 64 pp.
- Whiting, John W.M., Child, Irvin L., Child Training and Personality, Yale University Press, New Haven, 1953, 353 pp.
- Winer, B.J., Statistical Principle in Experimental Design, McGraw - Hill Company, New York, 1962, 672 pp.

ภาคผนวก

๑. แบบสอบถามรายละเอียดส่วนตัว
๒. แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน
๓. แบบสอบถามความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียน

แบบสอบถามรายละเอียดส่วนตัว

โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

๑. ศาสนาที่ท่านนับถือ

☐ พุทธ

☐ อิสลาม

๒. ระดับการศึกษาของท่าน

☐ ไม่ได้รับการศึกษา

☐ ประถมศึกษา

☐ มัธยมศึกษา และสูงกว่า

๓. สถานภาพการทำงานของท่าน

☐ ทำงานในบ้าน

☐ ทำงานนอกบ้าน

๔. ครอบครัวของท่านมีรายได้ประมาณเดือนละ

☐ ต่ำกว่า ๑๕๐๐ บาท

☐ ๑๕๐๐ - ๕๐๐๐ บาท

☐ สูงกว่า ๕๐๐๐ บาท

แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้ต้องการทราบความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของท่าน โดยจะมีข้อความให้พิจารณาว่าท่านมีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กตรงกับข้อความนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด การตอบของท่านจะไม่เป็นคำตอบที่ถูกหรือผิด เพราะบุคคลแต่ละคนจะมีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กไม่เหมือนกัน

การตอบแบบสอบถามมีลักษณะดังนี้

ในแต่ละข้อความมีช่องให้ท่านเลือกตอบ ๒ ช่อง โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อ
เมื่อเห็นว่าสมควรจะตอบตรงช่องใด ให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องนั้น

ตัวอย่าง

ข้อความ	เชื่อ	ไม่เชื่อ
๑. ถ้าแม่เด็กที่พันยังไม่งอกเข้าใต้ถุนแล้วพันจะไม่งอก	/	
๒. ถ้าหากเด็กนอนยกขาจะเป็นการแข่งคำพ่อแม่ให้ตาย		/

ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามจากข้อความต่อไปนี้

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
<u>ความเชื่อเกี่ยวกับการรับประทานอาหาร</u>		
๑. เด็ก ๆ ห้ามกินไก่เพราะเวลาสุกหนังจะเหนียว		
๒. ถ้าเด็กเป็นแผลห้ามกินข้าวเหนียวเพราะแผลจะเปื่อย		
๓. ถ้าเด็กกินธัญพืชจะเป็นพยาธิ		
๔. ถ้าเด็กดื่มน้ำมากจะทำให้ปัสสาวะรดที่นอน		
๕. ถ้าเด็กกินผลไม้จะทำให้ท้องอืด		
๖. ถ้าเด็กกินมะเฟืองจะทำให้เป็นโรคลิ้นจี่		
๗. ถ้าเด็กกินไข่แดงจะหายขาด		
๘. ถ้าเด็กกินอาหารจำพวกเนื้อสัตว์จะทำให้เป็นโรคลำไส้		
<u>ความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมสั่งสอน</u>		
๙. ถ้าเด็กนอนกินอาหารชาติหน้าจะเกิดเป็นงู		
๑๐. ห้ามเด็กกินข้าวในหม้อเพราะปากจะกว้างเท่ากับหม้อข้าว		
๑๑. ถ้าหากกินข้าวในที่มืดจะมีงูมากินด้วย		
๑๒. ถ้าทำข้าวหุงจะบป		
๑๓. ถ้ากินข้าวไม่หมดจานแม่โพสพจะเสียใจ		
๑๔. ถ้าขี้รุ่งกินน้ำแล้วน้ำมีจะควาน		
๑๕. ถ้าเด็ก ๆ ถูกไฟไหม้ขอบบนศพผ่านหน้าบ้าน ผีจะเข้าสิงเด็ก		
๑๖. ถ้าทุบหัวแมว แมวแก่จะหัวสั้นเหมือนแมว		
๑๗. ถ้าตีเด็กด้วยไม้กวาด เด็กจะเป็นอัมพฤกษ์		
๑๘. ถ้าเด็กกำพ่อแม่ชาติหน้าเกิดมาปากจะเท่ารูเข็ม		

ข้อความ	เชื่อ	ไม่เชื่อ
๑๙. ถ้าเด็กนอนสูงกว่าผู้ใหญ่จะเกาะหัวด้วยกระดูกผี ๒๐. ถ้านำเด็กไปเที่ยวเวลาพลบค่ำ นี้ออกมาหลอกเด็ก ๒๑. ถ้าเด็กร้องเวลากลางคืน คือถูกแจะมากินตับ ๒๒. ห้ามนั่งตรงบันไดเพราะผีจะนั่งตัก ๒๓. ห้ามใช้ขันโหลหรือน้ำฝนในขณะฝนตกเพราะจะทำให้ฟ้าผ่า ๒๔. ห้ามส่งเสียงเมื่อฟ้าแลบ หรือฟ้าร้องเพราะจะทำให้ฟ้าผ่า ๒๕. ห้ามนั่งผ้าเปียกเข้าบ้านเพราะจะทำให้ผีไม่กลัว ๒๖. ถ้านั่งบนหมอนก้นจะเป็นผี ๒๗. ถ้าตกเตียงว่านอนหรือสวย นี้อะเอาตัวเด็กไป ๒๘. ถ้าเชกหัวเด็ก เด็กจะมีสวระกทันอน		
<u>ความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก</u>		
๒๙. ถ้าเด็กเล่นกันบนบ้านผีจะไล่ ๓๐. ถ้าเด็กเล่นชาวสวนมือจะดำ ๓๑. ถ้าเด็กเล่นซ่อนหาในเวลากลางคืนผีจะมาเล่นด้วย ๓๒. ถ้าเด็กเล่นซี้เถื่อนจะเป็นหูก ๓๓. ถ้าเด็กเล่นชิงช้าในเวลากลางคืน ผีจะนั่งตัก ๓๔. ถ้าเด็กเล่นกับเงาตนเอง นอกกลางคืนผีจะหลอก ๓๕. ถ้าเด็กวิ่งมาก ๆ จะทำให้ตับทรุด ๓๖. ถ้าเด็กเล่นหัวเด็กผู้ชาย ถือว่าขบ		

ข้อความ	เชื่อ	ไม่เชื่อ
<u>ความเชื่อเกี่ยวกับสุนัข</u> ๓๗. ถ้าเด็กเจ็บป่วยบ่อย ๆ ต้องเปลี่ยนชื่อใหม่ ๓๘. ถ้าเอาใบพลูลงไฟเผาที่สะดือเด็ก เด็กจะไม่ปวดท้อง ๓๙. ถ้าเด็กเป็นไขหวัดกินน้ำเย็น ๔๐. ถ้าเด็กเป็นคางทูมให้วางเสื้อตรงแก้มที่เป็นแล้วจะหาย ๔๑. ถ้าให้เด็กอาบน้ำภายหลังพระอาทิตย์ตกดินจะทำให้เด็กเป็นหวัด ๔๒. ถ้าหากเด็กกระตุกให้ควรรักษาโดยการใช้น้ำมันคัศฉา ๔๓. เด็กเล็ก ๆ ควรผูกตะกรุดหรือสายสิญ หรือมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ติดตัว เพื่อป้องกันการเจ็บป่วย ๔๔. ถ้าเด็กเจ็บป่วยควรรักษาด้วยมนต์		

แบบสอบถามความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียน

เพศ

อายุ

รูปภาพ	กลัว	ไม่กลัว	เหตุผล
๑. <u>เกี่ยวกับคน</u> ๑. คนป่วน ๒. คนหน้าตาน่ากลัว ๓. คนถืออาวุธ ๒. <u>เกี่ยวกับสัตว์</u> ๑. ช้าง ๒. หมี ๓. แมลง ๔. งู ๕. กิ้งก่า ๓. <u>เกี่ยวกับสิ่งไม่มีชีวิต</u> ๑. คนตาย ๒. หัวกระโหลก ๓. โครงกระดูก			

